27 СЕН 1991

МУСТАҚИЛ ОНА ДИЁРИМИЗ—ЎЗБЕКИСТОНГА ХУШ КЕЛИБСИЗ, АЗИЗ ВАТАНДОШЛАР!

ХАЛҚ СЎЗИ
خلق سوزی
ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ КЕНГАШИНИНГ РЎЗНОМАСИ
1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган | 1991 йил 25 сентябрь, чоршанба, 186-сон | НАРХИ обуначига 7 тийин. сотувда 10 тийин.

БУ УЛУҒ КУНЛАРГА ЕТГАНЛАР БОР, ЕТМАГАНЛАР БОР

24 сентябрь куни Тошкентда ўзбеклар (туркистонликлар)нинг биринчи халқаро учрашуви бўлди. Бу учрашув «Эл» халқаро уюшмасининг ташаббуси билан ташкил этилди.

Учрашувда ҳозирда чет эл мамлакатларида, жумладан, Америка Қўшма Штатлари, Германия, Афғонистон, Саудия Арабистони, Сурия, Иордания, Туркия, Австралияда яшаётган ўзбек ватандошларимиз, қардош қўшни республикалардан келган меҳмонлар иштирок этдилар.

Ўзбекистон Республикасининг Президенти И. А. Каримов учрашув қатнашчиларини самимий табриклади.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ПРЕЗИДЕНТИ И. А. КАРИМОВ нутқи

Ассалому алайкум, азиз биродарлар!

Озод, мустақил она диёримиз — Ўзбекистонга, ота-боболаримиз азиз хоки ётган она тупроққа, бобо-замин Туркистонга хўш, келибсиз, азиз ватандошлар, юртдошлар, жигарбандлар!

Қадамларингиз қутлуғ бўлсин, ҳурматли дўстлар!

Бугунги учрашув фақат ўзбеклар билангина эмас, балки тожик, қозоқ, қирғиз, туркман қардошларимиз билан ҳам учрашувдир.

Шу қутлуғ айёмларда дийдор кўришиб, юзма-юз бўлиб, халқимиз, ватанимиз истиқболи тўғрисида мулоқот олиб бораётганимиз учун ҳаммамиз шукроналар айтмоғимиз керак.

Чунки бу улуғ, тарихий кунларга етганлар бор, етмаганлар бор!

Мен бу онларни улуғ ва тарихий деганим бежиз эмас. Бунинг боиси бу учрашувимиз Ўзбекистон Мустақил Республика деб эълон қилинган дастлабки кунларда ўтмоқда.

Бунинг сабаби бу учрашувимиз улуғ бобомиз, бизнинг фахримиз, буюк мутафаккир Низомиддин Мир Алишер Навоий айёмини нишонлаш олдидан ўтаётганидир.

Мана шу ватанимиз, миллатимиз, халқимиз учун қўшалоқ байрам билан сиз азизларни, сиз орқали барча ватандошларимизни, узоқ йиллар давомида она юртидан, элидан, қариндошларидан айрилиб, мусофирлик ҳижронларини тортган қондошларимизни чин қалбимиздан табриклашга, қутлашга рухсат бергайсизлар.

Имоним комилки, бу воқеалар ўзбек халқининг ҳар бир фарзанди, ватанпарварлар, юртпарварлар юрагида мангу сақланади.

Азиз дўстлар!

Ҳаммамизга маълумки, мустақилликка эришиш, эркинлик ва озодлик йўли ҳеч қачон енгил бўлган эмас. Биз халқимизнинг, бутун ватанпарвар элимизнинг юз йиллар давомида қилган орзу-умидини рўёбга чиқариш — Ўзбекистонимиз, она юртимиз фаровон яшаши учун, етук мамлакатлар сафидан ўрин олиши, умуминсоний тараққиёт йўлига тушиши учун дастлабки қадам қўйдик.

Халқимизни маънавий ва руҳий жиҳатдан эркинликка чиқариш, фуқароларимизнинг анъаналари ва урф-одатларини, ноҳақ унутиб юборилган ва ўз юртининг мустақиллиги ва озодлиги учун жон фидо қилган аждодларимиз пок номларини қайта тиклаш йўлида қатъий қадамлар қўйдик.

Жумҳуриятимиз, эл-юртимиз бой, жуда катта имкониятга эгадир. Ерости ва ер устидаги бойликларимизни меҳнатсевар, заҳматкаш халқимиз энди бутунлай ўз манфаати учун, оғир қисматини енгиллатиш учун, ўзига, келажак авлодларимизга эркин ва барқарор ҳаёт қуриш учун ишлатади.

Лекин бу ниятлар, бу режалар ва мақсадларга эришиш учун қанчадан-қанча машаққатли ва ҳавфли йўлларни босиб ўтишимиз, кўпдан-кўп оғир синовларни енгишимиз талаб этилади.

Биз яхши тушунамизки, ҳеч қайси тузум, ҳеч қандай ҳокимият шундай улкан, қимматбаҳо хом ашёни арзонгина етказиб берадиган, аслида мустамлака ҳолига тушиб қолган юртни ўз ҳоҳиши билан, осонликча қўлдан чиқармайди. Буни биз ҳаммамиз жуда яхши англашимиз зарур.

Биз ўз кучимизни яхши биламиз, ўз халқимизга ишонамиз. Биз тинчлик ва осойишталик тарафдоримиз ва фақаттина тинчлик йўли билан, бирорта инсоннинг бурнини қонатмасдан ўз мақсадларимизга эришишга ҳаракат қиламиз ва ўз ниятимизга етамиз, иншоолло!

Бундай олий мақсадларга эришишнинг, халқимизга фаровон ва тинч-тотув турмушни таъминлашнинг, менинг фикримча, битта ягона шарти бор, у ҳам бўлса — биз ҳаммамиз, аввалambor ўз халқимиз, ўз миллатимиз бир тан, бир жон бўлиб, ҳамжиҳатликда курашишимиз, меҳнат қилишимиз зарур.

Шу эзгу орзуларни амалга ошириш учун ўлкамиздаги барча соғлом ватанпарвар кучларни, сиз, азиз ватандошларимизни, юртдошларимизни она тупроғимиз ҳаққи бирлашишга даъват этаман!

Энг аввало ҳар қандай мафкуравий келишмовчиликлардан йироқ бўлишимиз зарур. Ҳар хил гина-аламларни четга суришимиз керак, улуғ ўзбек халқи, бутун туркистонликларга хос олижаноб фазилатлар ва ватанпарварлик анъаналарига муносиб бўлайлик.

Мен, Ўзбекистон Президенти сифатида, менга халқимиз юклаган бутун масъулиятни зиммамга олиб, сиз, азиз дўстларимни ишонтириб айтаманки:

— Ўзбекистонимиз чинакам эркин ва озод жумҳурият бўлади;

— унда барча инсонларнинг ҳуқуқлари тенг ҳимоя қилинади;

— юртимиз жаҳон тараққиётига бағир очиб, маърифат ва имонни ардоқловчи, одам қадри-қимматини эъзозлайдиган юрт бўлади. Мен шунга ишонаман ва сизни ҳам ишонишга чақираман.

Қадрли ватандошлар!

Дунёда ўзбекман деган, туркистонликман деган ҳар бир инсоннинг асл ватани шу тупроқдир.

Бу тупроқда улуғ бобокалонларимиз хоки ётибди. Шу заминда ўтганлар ва шу заминни қумсаб, унга етолмаганлар руҳи-покларига бош эгамиз. Ота-боболаримизнинг арвоҳлари бизнинг ватанимиз учун қилаётган хизматларимиздан доим шод бўлсин.

Азизлар!

Сизларга, оилаларингизга соғлиқ, омонлик, бахт-саодат тилайман!

Халқ учун, ватан учун, она диёр равнақи йўлида қилинаётган барча ҳайрли ишларингизда толе ёр бўлсин!

Учрашувда Ўзбекистон Республикаси Президенти Кенгашининг аъзоси, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамаси Раисининг ўринбосари Э. Самандаров, «Эл» халқаро уюшмасининг раиси А. Мақсудий, Улуғбек номидаги республика жамғармасининг раиси, Ўзбекистон ёшлар иттифоқи Марказий Қўмитасининг биринчи котиби А. Носиров, Ўзбекистон халқ шоири Эркин Воҳидов, шунингдек Афғонистон, Саудия Арабистони, Сурия, Туркия, Австралия каби мамлакатларда истиқомат қилаётган ватандошларимизнинг вакиллари ҳамда қардош республикалардан учрашувга ташриф буюрган Тожикистон, Қирғизистон, қозоғистонлик меҳмонлар ва бошқалар сўзга чиқдилар.

Учрашув Ўзбекистон Республикасининг давлат Мустақиллиги эълон қилинган ҳамда буюк ўзбек шоири ва мутафаккири Алишер Навоий таваллудининг 550 йиллик юбилейи байрами кунларида бўлиб ўтаётганлиги, ўзбекистонлик ватандошлар билан дийдор кўришиш улуғ тарихий кун бўлиб қолиши алоҳида таъкидланди. Муҳим аҳамиятга эга бўлган бу учрашув чет эллардаги ватандошларимиз билан алоқаларнинг яхши йўлга қўйилишига хизмат қилади.

Ҳа, Навоийдек улуғ сиймолар, Темурдек жаҳонгирлар, Беруний, Улуғбек, Ибн Синодек буюк алломалар ўтган бу табаррук замин, қадимий ватан энди-энди эркин нафас оляпти. Азалий миллий қадриятларимиз, тилимиз, урф-одатларимиз тикланяпти.

Биз яхши, биламизки, деб айтилди учрашувда, Ғарб ва Шарқнинг илғор мамлакатларига нисбатан Ўзбекистоннинг иқтисодий жиҳатдан қолоқлигини тезроқ бартараф этиш, жумҳуриятимиз халқлари маданиятини равнақ топтириш, миллатнинг фаол салоҳиятини шакллантириш зарур. Бу масалаларнинг ҳаммаси Президентимиз И. А. Каримовнинг диққат марказида бўлмоқда.

Чет эллик ватандошларимиз Ўзбекистон Республикаси Мустақил деб эълон қилинганлиги билан қизғин муборакбод этдилар ҳамда ана шу мустақиллик йўлида Ўзбекистон халқларига янгидан-янги муваффақиятлар тиладилар.

Учрашув қатнашчилари Ўзбекистон халқига мурожаатнома қабул қилдилар.

Учрашувда Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг Раиси Ш. М. Йўлдошев, Ўзбекистон Республикасининг вице-президенти Ш. Р. Мирсаидов, Ўзбекистон Республикаси ташқи ишлар вазири Ш. Н. Маҳмудова, Тошкент шаҳар кенгашининг раиси А. И. Фозилбеков, Ўзбекистон Республикаси Президентининг маслаҳатчиси Б. А. Назаров қатнашдилар.

(ЎзТАГ).

* * *

СУРАТЛАРДА: учрашув лаҳзалари.

Р. ЖУМАНИЕЗОВ олган сурат. (ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ҲУЗУРИДА СУҲБАТ

23 сентябрь куни Ўзбекистон Республикасининг Президенти И. А. Каримов Ўзбекистонда меҳмон бўлиб турган Европа Ҳамжамиятлари комиссиясининг элчиси жаноб Майкл Эмерсонни қабул қилди.

Бўлиб ўтган суҳбат чоғида мамлакатни, шу жумладан Ўзбекистонни ривожлантириш билан боғлиқ масалалар тилга олинди. Бозор муносабатларига ўтиш, мулкчиликнинг шакллари, шартномавий мажбуриятлар асосида бошқа республикалар билан алоқалар, Ўзбекистон Республикаси Ташқи иқтисодий фаолият миллий банкини, тижорат банкларини тузиш, аҳолини ижтимоий ҳимоя қилиш тўғрисида гап борди. Европа Ҳамжамиятларининг иттифоқдош республикалар эҳтиёжларига муносабати муаммоларига эътибор берилди. Ўзбекистон Президенти одамларнинг, айниқса кам таъминланган кишиларнинг турмушини яхшилаш учун республикада амалга оширилаётган тадбирлар тўғрисида гапириб берди.

Майкл Эмерсон ўзига билдирилган эътибор ва самимий суҳбат учун Ўзбекистон Республикасининг Президентига миннатдорчилик билдирди.

Суҳбатда Ўзбекистон Республикаси Президентлик кенгашининг аъзоси, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Вазирлар маҳкамаси раисининг ўринбосари Б. С. Ҳамидов, Ўзбекистон Республикаси ташқи ишлар вазири Ш. Н. Маҳмудова қатнашди.

(ЎзТАГ).

«Халқ сўзи» рўзномаси муҳарририга

Бундан бир неча фасл аввал, эрта тонг маҳали уйғониб, қалбим ҳис-ҳаяжон ила тўлғониб, ширин саси ва шарпаси эшитилиб, нозик насими эсиб турган эзгу кунлар иштиёқида, Ватан шаънига атаб бир мадҳия битган эдим.

Қалбим оловдай ёниб, оташнок бўлиб битган эдим — шул сабабли ушбу қўшиқ матни остига «Оташин» тахаллусини қўйган эдим. Бугун ўшал ширин орзу ушалди, ўшал эзгу кун келди. Шу қутлуғ кунларда жумҳуриятимизнинг муҳтарам Президентини, азиз ота-боболаримиз, она ва момоларимиз, ака-укаларимиз, ёр-биродарларимиздан тортиб, оғзидан ҳали оқ сут ҳиди кетмаган ёш гўдак фуқароларига қадар, ҳамма-ҳамма ватандошларимизни чин юракдан, самимий қутлагум келади, бирма-бир бориб, учрашиб, қучоқлашиб табриклагум келади.

Биз мушарраф бўлган бу катта бахт хонадонларимизни ҳеч қачон тарк этмасин! Эзгулик — мангулик бўлиб қолсин! Шоядки, қуйидаги мисраларим элимизнинг янги ақидасига мос тушиб, тилига рост келур, кўнгли тусаган кезларда балки қўшиққа қўшиб айтур...

Мустақиллик илҳоми

ЎЗБЕКИСТОН МУШТАРАК

МАДҲИЯ

Тонг кетидан тонг отар, нурафшон кун муборак!
Йиллар ўтар, онг ошар, эзгу замондан дарак.
Шахдам қадамлар ташланг, бўлингиз оташюрак,
Минг томирли элатмиз, Ўзбекистон муштарак.

Табаррук аждодлардан қонинг, зоту-зурёдинг,
Оламга донг таратди қутлуқ қадам авлодинг.
Фалокатлар ёғрилса, балогардон саботинг,
Довюрак фарзандларинг сенинг учқур қанотинг.

Тонг кетидан тонг отар, нурафшон кун муборак,
Йиллар ўтар, онг ошар, эзгу замондан дарак.
Шахдам қадамлар ташланг, бўлингиз оташюрак,
Минг томирли элатмиз, Ўзбекистон муштарак.

Тенги йўқ сахий элсан, юрагинг кенг дастурхон,
Минг бурдага бўлурсен, топсанг агар битта нон.
Дилингдан аримасин ишончу, имон, виждон,
Илоҳим, четлаб ўтсин, сени бўрону-тўзон!

Тонг кетидан тонг отар, нурафшон кун муборак,
Йиллар ўтар, онг ошар, эзгу замондан дарак.
Шахдам қадамлар ташланг, бўлингиз оташюрак,
Минг томирли элатмиз, Ўзбекистон муштарак.

Давру-давонлар оша толмай келади карвон,
Манзилимиз кўп йироқ, кутар оғир имтиҳон.
Ишонгил, она юртим, биз сенга содиқ посбон,
Зарур бўлиб қолган он, жонимиз сенга қурбон.

Тонг кетидан тонг отар, нурафшон кун муборак,
Йиллар ўтар, онг ошар, эзгу замондан дарак.
Шахдам қадамлар ташланг, бўлингиз оташюрак,
Минг томирли элатмиз, Ўзбекистон муштарак.

Йўлдош Муқим ОТАШИН.

СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАЛАРИ ИТТИФОҚИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ФАРМОНИ

ЯНГИ ТАРКИБДАГИ СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАЛАРИ ИТТИФОҚИ ОЛИЙ КЕНГАШИНИНГ СЕССИЯСИНИ ЧАҚИРИШ ТЎҒРИСИДА

1991 йил 5 сентябрда қабул қилинган «Ўтиш даврида ССР Иттифоқи давлат ҳокимияти ва бошқаруви органлари тўғрисида»ги СССР қонунига мувофиқ ҳамда республикаларнинг таклифларини ҳисобга олиб қарор қиламан:

Янги таркибдаги Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Олий Кенгашининг биринчи мажлиси 1991 йил 8 октябрда Москва шаҳрида ўтказилиши тайинлансин.

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Президенти М. ГОРБАЧЕВ.

Москва. Кремль.
1991 йил 21 сентябрь.

Ўзбекистон ва Хитой

ЖАҲОН САҲНИГА ЙЎЛ

Ташқи дунёга дарча очилиб, бу борада бир мунча ишларни амалга оширишга улгурдик. 1991 йилнинг ўтган даври ичида хўжалик, ташкилотлар томонидан умумбозорга саноат маҳсулотлари жўнатилиши режаси ортиғи билан бажарилди. Шунингдек, четдан мол олиб келиш кескин кўпайди. Биргина матлубот жамияти томонидан бир ярим йилликда ўн миллион сўмлик турли моллар келтирилди. Чет эл фирмалари билан қўшма корхоналар тузиш борасида ижобий ишлар амалга оширилмоқда. «Осиё» ташқи иқтисодий уюшмасининг вакилхонаси очилиб, иш бошлади. Унинг хизмати катта бўлади, албатта.

Совет — Америка — Канада қўшма корхонаси ҳамкорлигида «Мистер, Гудбай» белгили эркаклар кўйлаги чиқарилди. Бундай маҳсулот эндиликда Швейцария ҳамкорлигида ҳам чиқарилмоқда. Польша, Швеция, Болгария, Афғонистон, Италия, Чехословакия фирмалари билан алоқалар изчил давом этмоқда. Ҳозирда уларнинг сони кўпайиб бораётир.

Фаолиятимизнинг тубдан яхшиланишида Президентимиз И. А. Каримов ташаббуси билан Тошкент шаҳрида ўтказилган ишбилармонлар учрашуви катта ўрин тутди. Масалан, Франциянинг «Интернационал-Металлы» фирмаси президенти вилоятимизга ташриф этиб, машинасозлик заводи ва аврли газламалар бирлашмаси маҳсулотларини сотиб олиш истагини билдирди. Вилоят корхоналарида Швециянинг «Альфа — Лавал» концерни, Болгариянинг «Хранивест» ва Афғонистоннинг «Горзай» фирмаси президентлари билан учрашувлар бўлиб ўтди. Бизнинг «Олтин водий» ва «Хранинвест» фирмалари ўртасида қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини қайта ишлаш бўйича қўшма корхона тузиш учун шартномага қўл қўйилди. Шунингдек, шу фирма билан Учқўрғон районида иккинчи қўшма корхона ташкил этиш режалари келишиб олинди. Чортоқ районидаги кўп қирралари «Афросиёб» ишлаб чиқариш ташкилоти билан Афғонистоннинг «Горзай» фирмаси ўртасидаги гилам маҳсулотлари ишлаб чиқарадиган қўшма корхона қуришга аҳд қилинди.

Бундан ташқари вилоятимиз раҳбарияти ташкилот ва корхоналари вакиллари иштирокида қўшма корхона қуриш ҳақида шартнома имзоланди, бешта келишув шартномалари тузилди, 30 дан ортиқ чет эл фирмалари билан кенг доирада суҳбатлар ўтказилди ва келгуси учрашувлар тўғрисида аниқ муддатлар белгилаб олинди.

Вилоятимизда қўшма корхоналар тузиш имконияти катта. Чуст миллий пичоқлар заводи, Наманган пойабзал тикиш корхонаси, Наманган шойи газламалар ишлаб чиқариш бирлашмаси, нотўқима материаллар ишлаб чиқариш бирлашмаси, аврли шойи газламалар ишлаб чиқариш корхонаси, вилоят маиший хизмат бирлашмаси, Наманган район «Ленинград» колхози, Тошкент «Ниҳол» тажриба заводи, вилоят ташқи савдо ва хорижий алоқалар бўлими ҳамда бир неча ташкилотларнинг таклифлари, техник иқтисодий кўрсаткичлари тўғрисида маълумотлар жумҳурият вазирликлари, идораларига ва чет эл фирмаларига ишлаб чиқиш ва ўрганиш учун етказилди. Республика ва вилоят раҳбарияти Наманган ёғоч материаллари қайта ишлаш корхонасининг 50 минг квадрат метр жойида мебель ишлаб чиқариш, Италия фирмаси ҳамкорлигида йилига 35 миллион дона ғишт чиқариш заводи қуриш, Греция фирмаси президенти билан чигит мойи ишлаб чиқариш учун зиравор завод қуриш тадорикларини кўриб чиқишди.

Ташқи иқтисодий алоқаларни ривожлантиришда етук мутахассислар керак. Шуни эътиборга олиб 13 киши олий ўқув юртларига юборилди. Йилнинг биринчи ярмида ташкилот, хўжалик, муассасалар мутахассисларидан 24 нафари Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги малака ошириш олийгоҳининг икки ҳафталик курсларида ўқидилар.

Тижорат савдо дўконларидаги мол-буюмларга нисбатан арзон ва совет пулига олиш мумкин бўлган чет эл фирмалари билан маҳсулотларини олишни ташкил қилаяпмиз, иккинчи ярим йилликда ана шундай мол-буюмлар олиб келишни камида 20 миллион сўмга чиқариш режалаштирилган. Уларни савдо базаларига етказиб бериш учун бўлим қошида махсус «Нуробод» фирмаси ташкил этилди. Биринчи ярим йиллик якуни бўйича уч миллион сўмлик саноат моллари етказиб берилди. Совет — Швейцария «Инженеринг-Импекс» қўшма корхонасининг «Наврўз» филиали маҳсулоти дунё бозорига чиқди. 20 мингга яқин эркаклар кўйлаги республика тарихида биринчи марта чет элда харид қилинди. Йил якуни бўйича 600 минг дона ана шундай кўйлаклар ишлаб чиқариш режалаштирилган.

Вилоятимизда давлат корхоналари, жамоа ташкилотлар ва шахсий хўжаликлар билан бир қаторда жамоа ташкилотларининг янги формаси-ассоциацияси ва акционерлик жамоалари тузилмоқда. Бу янги жамоаларни тузишга, уларнинг фаолиятларини нафақат ички, ташқи бозорга йўналтиришга бўлим алоҳида эътибор бермоқда, техник-иқтисодий кўрсаткичларни ишлаб чиқаришда амалий ёрдам кўрсатилмоқда.

Вилоятимизда Иттифоқимиздаги йирик корхоналар билан ҳамкорликда қўшма ташкилотлар тузилмоқда. Бунга мисол, вилоят маиший хизмат кўрсатиш бошқармаси ҳамда Ленинграддаги «Маяк» корхонасидир. Корхона йил бошида ташкил қилинганига қарамай ҳозиргача бир миллион сўмликдан ортиқ болалар ва катталар курткалари, плашларини савдога чиқарди. Йилнинг охиригача икки миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш режалаштирилган.

Бўлимимиз ташқи иқтисодий алоқаларни янада ривожлантиришда ички имкониятларни қидириб топади. Вилоят ташкилотлари билан ҳамкорликда унинг самарасини оширишга эътиборни кучайтириб боради.

Абдураҳмон ВАҲОБОВ,
Ўзбекистон Ташқи савдо ва хорижий алоқалар давлат қўмитаси Наманган вилоят бўлими бошлиғи.

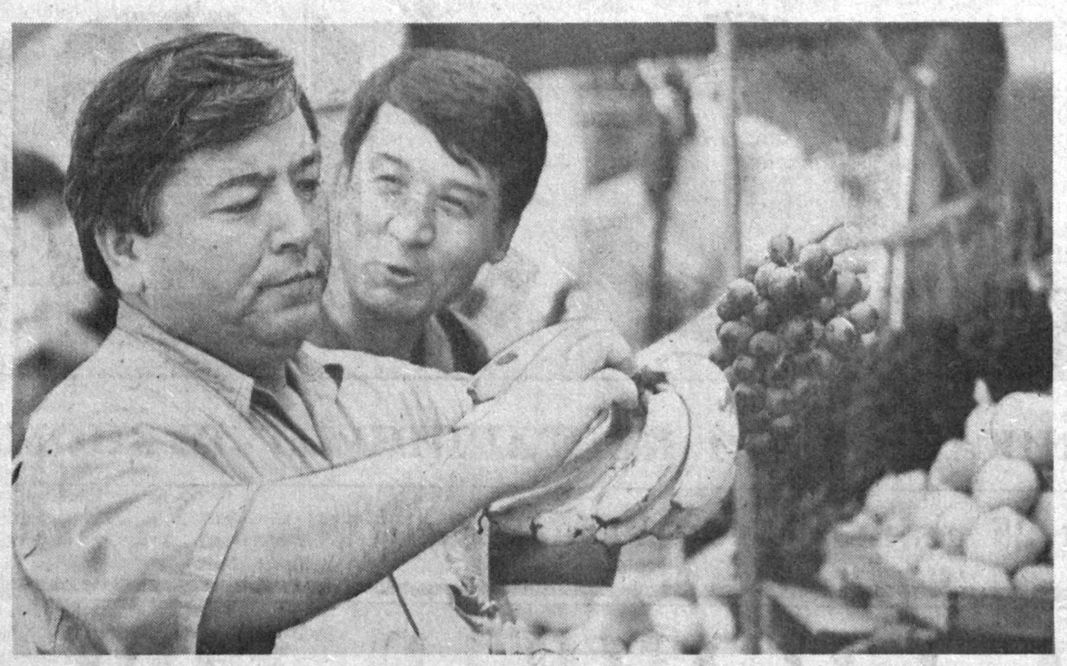

ХХР. Наманган вилоятидаги қатор саноат корхоналарининг бир гуруҳ вакиллари Хитой Халқ Республикасига қилган сафар натижасида иккала томон учун фойдали қўшма корхоналар тузиш ҳақида қайдномалар имзоланди. Бу жавоб сафари —ўтган йилнинг охирида Шэньян шаҳрининг ишбилармонлари вакиллари Наманганда бўлишган эди.

Уйчидаги ипак йигирув ишлаб чиқариш бирлашмаси, аврли газламалар комбинати ва машинасозлик заводи раҳбарлари Хитойда турли хилдаги маҳсулотларни ишлаб чиқариш билан яқиндан танишдилар. Уларни айнимайдиган бўёқлар, сунъий тола, сочиқ тўқиш жараёни қизиқтириб қолди...

Хитойдан келтирилган дастгоҳ ва ускуналарни ўрнатиш учун бинолар беришга ҳамда маҳаллий ишчиларни янги касбга ўқитадиган мутахассисларни қабул қилишга вилоятдагилар тайёрдирлар.

Шу йил охирида жойларда аниқ ҳисоб-китоблар ўтказиш ва ишларни расмийлаштириш мақсадида хитойлик шерикларнинг Наманганга келиши кутилмоқда.

Хитойда қайднома билан бирга ташқи савдо бўйича электрон компания ҳамда Шэньян шаҳридаги 2-сонли универмаг билан битимлар тузилган. Ана шу ҳужжатларга кўра корхоналарнинг валюта даромадидан бир қисмига Наманган вилоятига халқ истеъмоли моллари етказиб берилади. Буюмлар шу корхоналарнинг жамоалари орасида тарқатилади.

СУРАТДА: Шэньян бозорида.

А. КОВТУН олган сурат. (ЎзТАГ).

ХАЛҚАРО АНЖУМАН

Бухорода бозор иқтисодиётига ўтиш шароитида ҳунар-техника таълими муаммоларига бағишланган халқаро конференция очилди. Анжуманда корхоналар ва ташкилотларнинг раҳбарлари, халқ таълими тизими ходимлари ҳамда Италия, Франция, Канада, Сингапур, Хитой ва Япониядан халқаро меҳнат ташкилоти мутахассислари қатнашмоқдалар.

Конференцияни очиш чоғида Бухоро вилоят советининг раиси Д. С. Едгоров анжуман қатнашчиларига табрик сўзлари билан мурожаат қилди.

Нутқларда таъкидлаб ўтилганидек, ҳунар-техника таълими тизими тубдан ўзгартишни талаб қилмоқда. Ҳунар-техника таълими билим юртларини битирганларнинг деярли 40 фоизи ҳар йили ўз касби бўйича ишга жойлаша олмаяпти. Бунинг сабаблари кўп: халқ хўжалигининг ишчи ходимларга эҳтиёжини аниқлайдиган аниқ тизимнинг ўзи йўқ, бўлажак мутахассисларни тайёрлаш даражаси талабга жавоб бермайди.

Бухородаги анжуман режаси уч кунга мўлжалланган бўлиб, сўнгра унинг қатнашчилари Самарқанд ва Тошкентда анжуман ишини давом эттирадилар.

Конференцияда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси раисининг ўринбосари А. Р. Отажонов нутқ сўзлади.

(ЎзТАГ).

ДАСТГОҲЛАР КЕЛТИРИЛДИ

«ШЎРТАНГАЗ» ишлаб чиқариш бошқармаси конлари янги ускуналар билан жиҳозланадиган бўлди. Янги технология ёрдамида йилига 400 минг тонна газ конденсати олиш имкони яралди.

Ҳозир конденсатдан бензин, дизель ёнилғисини ажратиб берадиган қурилма монтаж қилинаяпти. Газни олтингугуртдан тозалайдиган учинчи линия таъмирланди. Энди иккинчи линияни янгилаш режалаштириляпти.

Г. ПЎЛАТОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Маҳаллий советлар фаолиятидан

БОРИНИ БАҲАМ КЎРСАК...

Қишлоқ аҳолисининг турмуш фаровонлиги ҳамиша ҳалол-покиза меҳнат, тадбиркорлик, уюшқоқлик ва ҳамжиҳатликка боғлиқ бўлиб келган. Буни ўлкамиз тарихидаги нечоғлик қийин, мураккаб даврлар ҳам равшан кўрсатади. Уруш машаққатлари ҳам, очарчилигу қаҳатчилик қабоҳатлари ҳам заҳмату матонат билан енгилган. Бинобарин бугунги танқисликлар шароитида ота-боболаримиз тажрибасига таяниш, борини баҳам кўриб, қиш ғамини ёзда еб, тежамкор бўлиб, таназзулдан чиқишнинг қулай йўлларини қидириш лозимлиги айни ҳақиқатдир. Жумҳуриятимиз ҳукуматининг ҳозирги иқтисодий сиёсати ҳам шунга йўналтирилганлиги тасодифий эмас.

Битта жамоа ва учта давлат хўжалиги ҳамда пахтачилик тажриба станциясини ўз ичига олган қишлоқ советимиз депутатлари, ижрокоми ҳам ўз фаолиятини ана шу асосда ташкил этмоқда. Бироқ бошданоқ айтиб қўйишим лозимки, жуда оғир, машаққатли шароитларда ишлашга тўғри келяпти. Шу боис мен қишлоқ совети сессиялари вақтида ўтказилаётгани, уларда қабул қилинаётган қарорлар қандай бажарилаётгани хусусида ҳисоб бермоқчи эмасман. Мақсадим кўпроқ ҳаётий муаммолар ҳақида фикр юритиб, уларни ҳал этиш йўлида изланишларимиз билан ўртоқлашиш. Айни пайтда сессияларимизни, ижроком мажлисларини кўпроқ «ёниб турган» масалаларга бағишлашга ҳаракат қилаяпмиз. Асосан пахтачиликка ихтисослашган «Даҳбед», «Кумушкент» давлат хўжаликлари камқувват, камҳосил. Бошқа хўжаликларимизнинг аҳволи ҳам мақтагудек эмас. Даромаднинг ҳам, буромаднинг ҳам салмоғи енгил.

Бир пайтлар «Яхши яшаш учун яхши ишлаш керак», деган шиор бўларди. Аммо пахтакор ҳар қанча яхши ишламасин косаси оқармай қолаверди. Устига устак бошига не-не кулфатлар тушди. Эндиликда яхши иш талаб этиш учун аввало яхши шароит яратиш, меҳнаткашнинг қадр-қимматини кўтариш, моддий ва маънавий ғамхўрликни кучайтириш йўли тутилаётганлиги оқилона, чинакам инсонпарвар сиёсатдир. Демак, ҳар бир қишлоқ, хўжаликда ғамхўрлик, ижтимоий ҳимоялаш масалалари биринчи ўринга қўйилиши керак.

Шунинг учун депутатларимиз тақдирдан иноят кутиб, қўл қовуштириб ўтирмасдан, имкон қадар дадил ҳаракат қилишаётир. Ҳудудимиздаги катта-кичик 22 та қишлоқнинг ҳаммасини ичимлик сув билан, энг зарур маҳсулотлар билан таъминлаш, газлаштириш, йўлларни созлаш, транспорт қатновини яхшилашга ҳаракат қилаяпмиз. Ахир кишилар кайфияти, иш унуми кундалик турмушдаги энг майда икир-чикирларга ҳам боғлиқ-да! Қолаверса, буларни майда-чуйда дейишнинг ўзи ҳам тўғри эмас. Инсон ҳаётда бир марта яшайди. Бинобарин у дунёвий неъматлар, қулайликлардан тўласинча баҳраманд бўлмоғи зарур. Мен ва барча депутатларимиз жумҳуриятимиз Президентининг газ, ичимлик сув таъминоти ҳамда бошқа қулайликлар яратишга қаратилган фармонлари мазмун-моҳиятини ана шундай тушунмоқдамиз.

Энди тан олиб айтадиган бўлсам, қишлоқларимизни газлаштириш, ичимлик сув билан таъминлаш кўпи билан 20—30 фоизни ташкил этмоқда. Зарафшоннинг шундоққина соҳилида жойлашган Самарқанддек шаҳри азимдан кўпи билан 15—20 чақирим узоқликдаги масканлар учун бу кўрсаткич шубҳасиз, жуда паст. Аммо ҳар қалай иш, изланиш давом этаётир. Президент фармонлари чиққанидан кейин Бошдархон қишлоқларининг аксарият қисмига газ ўтказилди. 6 та қишлоқда бу борадаги ишлар бошланди.

Яқиндагина томорқага ажратиб берилган 167 гектар майдонда мева, сабзавот, полиз экинлари етиштириш туфайли бозорларимиз файзи ортди албатта. Бироқ аҳолига бошпана қуриш учун етарли шароит яратиб беролмаяпмиз. Ижрокомга фақат шифер олиш учун 150 киши ариза берган. Йил бошидан буён олинган шифер миқдори эса нари борса аранг 5—10 кишининг эҳтиёжини қондира олади. Яъни уруш ногиронларидан ортмайди. Ваҳоланки, ҳар куни ўнлаб ёшлар оила қуришади, янги рўзғорлар вужудга келади.

Оғир шароитда уруш ногиронларига шарт-шароит яратиш, муқаддас бурчимиздир. Бу борада анча хайрли ишлар қилинди. Жумладан, 143 та уй уларга шахсий мулк қилиб берилди. Шунингдек, давлат хўжаликларининг уйларида яшовчи ўнлаб ўқитувчилар ҳам ўзларининг уй-жойларига эга бўлдилар.

Ишсизлик муаммоси ҳақида кўп гапираяпмиз. Аслини олганда қишлоқ хўжалигида ишлайман деган одамга иш топиб берса бўлади. Бироқ қўл учида тирикчилик қилиб, наридан бери рўзғор тебратиш бугунги ва айниқса эртанги кун шароитида қашшоқланишга олиб бориши турган гап. Шуни ҳисобга олган ҳолда, барча хўжаликларда саноат корхоналарини вужудга келтириш йўлини тутаяпмиз. Бултур Энгельс номли хўжаликда Самарқанддаги 8-Март номли тикувчилик бирлашмасининг бўлими очилди. Шу ернинг ўзида ҳозир консерва заводи бунёд этилмоқда. У келаси йил ишга тушади. Яна 1 май қишлоғида гилам тўқиш корхонасини очиш мўлжалланяпти.

Шубҳасиз, булар етарли эмас. Қоратери қишлоғида чойхона қуриб битказилгани, мева-ниҳолчилик хўжалигида янги мактаб очилгани, Жарқишлоқ йўлини асфальт қилиш ниҳоясига етказилаётгани ҳам мўлжалдаги тадбирларнинг бир қисми холос. Гарчанд шу ишлар ҳам 35 нафар депутатимизнинг уюшқоқ ҳаракатлари, елиб-югуришлари натижаси бўлди. Ўрин келганда Саъдулло Раззоқов, Зариф Облоқулов, Эшмамат Абдураҳимов сингари депутатларимизнинг алоҳида фидокорлик, ташаббускорлик кўрсатаётганини таъкидлаб ўтиш жоиз. Оқдарё район совети депутати Муродулло Исломовнинг жонкуярликда қишлоқ совети ноибларига ўрнак кўрсатаётганини ҳам эътироф этишимиз ўринлидир. Очиғи, қишлоқ совети депутатлари ўз ҳақ-ҳуқуқлари доирасидаги масалаларни ҳал қилишда бироз бўшангликка йўл қўймоқдалар. Истиҳолага берилиб умумий ишга қўшадиган ҳиссаларини унутиб қўйишяпти. Бундай пайтда биз дадил, ташаббускор ноиблар ишларини ибрат қилиб кўрсатишга, шу асосда барча депутатлар фаолиятларини жонлаштиришга интилаяпмиз.

Зеро, борини баҳам кўриш, сабр-қаноат, тоқат шубҳасиз муаммоларни қадам-бақадам ечиш, амалий ишлар, ташаббускорлик бир-бири билан уйғунлашмоғи лозим. Акс ҳолда халқ умид-ишончини оқлашимиз мушкул.

Биз олдимизда турган вазифаларни изчиллик билан амалга оширишни бугунги куннинг асосий дастуруламали, деб ҳисоблаймиз ва шу асосда қатъий иш олиб бораверамиз.

Дилбар ТЎРАҚУЛОВА,
халқ депутатлари Қоратери қишлоқ совет ижроқўми раиси, Самарқанд вилоят совети депутати.

Тандир тўла ёпилди нон

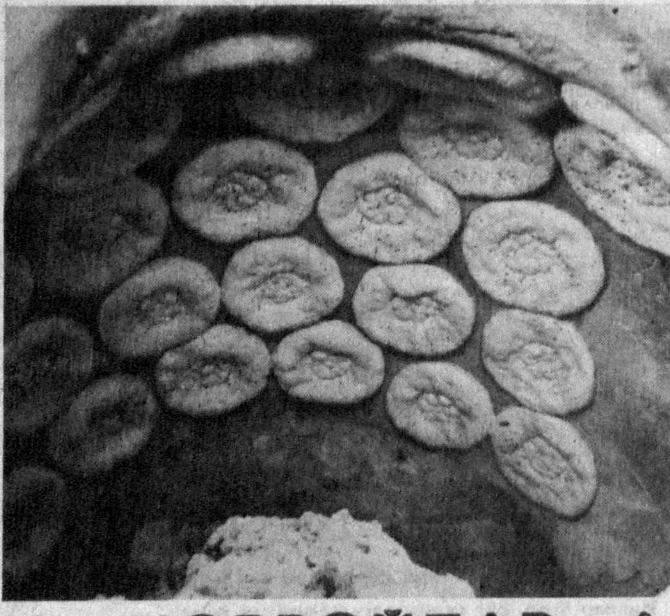

НОВВОЙЛАР

Фалакнинг гардиши айланиб қадимдан аёллар шуғулланган нон ёпиш бугунга келиб кўриб турганингиздек, эркаклар зиммасига тушмоқда. Эртани — эрта демай иссиқ тандир атрофида куймаланиб юрган нонвойчиларга «раҳмат» дегимиз келади.

Суратда кўриб турганингиздек «нонвойчиликнинг нони оғир» эканлигига шубҳа йўқ.

СУРАТЛАРДА: Марғилон шаҳрида яшовчи моҳир новвой Мухтор ака Солиев шогирди Қаюмжон Маматов билан (пастда) Авазбек Рўзиев.

Р. ШАРИПОВ олган суратлар.

Тиббиёт қирралари

ДЕПУТАТ КАМАРБАСТА БЎЛМОҚДА

Бундан бир йил муқаддам ҳам Андижон вилоятининг Бўз райони соғлиқни сақлаш масаласида анча оқсаб келарди. Шифохоналардаги бемор ўринлари ва дори-дармонларнинг етишмаслигидан аҳоли ҳақли равишда норози эди. Шифокорлар эса тиббиётга ажратилаётган маблағнинг камлиги, ҳамширалар етишмаслигидан нолиб юришардилар.

Бугунга келиб аҳвол яхшилик сари ўзгармоқда. Бир йилга қолмай «Партия XVII съезди» жамоа хўжалигида янги шифохона қуриб фойдаланишга топширилди, районлараро ташҳис қўйиш маркази, тиббиёт билим юрти каби даргоҳлар очилди. Бу билим юрти энди нафақат Бўз, балки қўшни Балиқчи ва Комсомолобод районлари учун ҳам ўрта маълумотли тиббиёт ходимлари тайёрлайди.

Шунингдек, район марказий шифохонасидаги бемор ўринлари сони 60 тага кўпайтирилди. Соғлиқни сақлаш борасидаги бу хайрли ишларнинг сабаби нимада? Тиббиёт билим юртининг тантанали очилиш маросимида меҳнат фахрийси, 90 ёшли Азимжон ота Йўлчиев буни шундай изоҳлайди:

— Бу ишларнинг амалга ошишида Ўзбекистон халқ депутати Баҳодир Йўлдошев катта ҳисса қўшди. Биз уни сайлаганимизда ўзимизнинг барча дарду ҳолимизни баён қилган эдик. У эса қўлидан келганча барчасини бажаришга ваъда берганди. Мана, у сўзининг устидан чиқди.

Шуни алоҳида таъкидлаш жоизки, районнинг соғлиқни сақлаш борасидаги бу ижобий ўзгаришлари янги қурилишлар ҳисобига бўлаётгани йўқ. Масалан, ташҳис қўйиш маркази район партия қўмитасининг собиқ биносида, тиббиёт билим юрти эса район агросаноат биносида иш бошлади. Бу биноларни эгалари беминнат ҳадя этиш билан бирга, уларни қайта таъмирлаб, ҳатто айрим ускуналарини ҳам қўшиб топширдилар.

В. ПЕТРОВ.

ҲАММАСИ ОЛДИНДА

МУСТАҚИЛ бўлдик. Дастлабки қувонч ёшлари кўзлардан тўкилди, илк эркин уйинкулгуга, шодликларга тўла кунлар ортда қолди. Э[illegible]и ана шу мустақилликни мустаҳкамлаш учун имкониятлардан фойдаланишимиз керак. Президентимиз Ислом Каримов таъкидлаганидек, барча қийинчиликлар олдинда. Ҳали бу қийинчиликларни енгиб ўтиш даркор. Мустақилликни ҳеч ким бермайди, унга эришилади. Ҳали марказдаги консерватив кучлар август воқеалари билан бирга йўқ бўлиб кетганича йўқ. Агар СССР халқ депутатлари фавқулодда съездининг охирги куни ишини кузатган бўлсангиз бунга амин бўласиз.

Съезд қарори лойиҳасининг биринчи бандидаёқ республикаларнинг мустақиллик ҳақидаги ҳужжатларини тан олиш ҳақида гап боради. Кейин овозга қўйилган ва тасдиқланган нусхада эса бу банд олиб ташланган. Еттинчи бандда «Суверенитет тўғрисидаги декларациялар ва мустақиллик ҳақидаги ҳужжатларни ҳурмат қил[illegible] экан...» дейилади. Яъни «Т[illegible] олиш» ҳақидаги жумла [illegible]лақо ўчириб ташланади. [illegible] ҳақда белоруссиялик, у[illegible]налик, ўзбекистонлик [illegible]татлар сўзласалар-да, [illegible]лик қилувчи тузати[illegible] гўё эътибор бермади[illegible] тушунарлики, ҳақиқ[illegible]қилликка эришишим[illegible] кечмайди.

Энди ҳамма гап ўзим[illegible] Барча кучлар республ[illegible] раҳбарияти атрофида жи[illegible]лашиб, майда-чуйда кў[illegible]ғашликларни унутиб, [illegible] мақсад сари бир тан, [illegible] жон бўлиб интилсак, [illegible] эмас, яқин кунлар ичида б[illegible] ҳам Болтиқбўйи республика[illegible]лари каби тўлиқ озодлик[illegible] эришсак.

Холиқул ХОЛТЕМИР ўғли, «Жиззахдаштқурилиш» бирлашмаси касаба уюшмаси қўмитаси раиси.

ХУШХАБАРЛАР

ЎРНИГА ЗАРУР АШЁЛАР

КИТОБ. Маҳсулот тайёрлаш ва сотиш бирлашмаси билан Минск автомобиль заводи ҳамкорлик шартномасини имзолашди.

Шу кунларда бирлашманинг 30 дан зиёд ходими вилоят хўжаликларидан сабзавот, мева, қовун-тарвуз, узум сингари ёз неъматларини нақд пулга сотиб олишаяпти. Бу маҳсулотларнинг бир қисми район марказида, қолгани Белоруссияга жўнатилаяпти. Ўрнига кундалик эҳтиёж моллари, қурилиш ашёлари, автомобилларнинг эҳтиёт қисмлари олиш режалаштирилди.

Х. ЮНУСОВА.

ХАРИДОРИНИ ТОПДИ

ЧУСТ. Шаҳарда амалий санъат намуналари кўргазмаси очилди.

НАМОЙИШ этилаётган сопол лаганлар, ранго-ранг гиламлар, бешик, пичоқ, кетмон белкураклар сингари 100 дан зиёд уй-рўзғор жиҳозлари, иш қуроллари халқ ҳунармандчилиги устахоналарида тайёрланган. «Лочин», «Мармар» сингари кичик корхоналар ишлаб чиқарган маҳсулотлар шу ернинг ўзидаёқ харидорини топди.

И. ДИЛМУРОДОВ.

ОДАТДАГИДАН ЎЗГАЧА

ТОШКЕНТ. Бектемирдаги Красницкий номли стадионда қовун сайли ўтказилди.

БУ галги қовун сайли одатдагидан бошқачароқ бўлди. Одамларни эшак минган Насриддин Афанди томошагоҳга чорлади. Тошкент, Сирдарё, Жиззах вилояти полизчилари бўз ерларда етиштирилган маҳсулотларидан келтиришди.

««Шодлик» ансамбли, Охунбобоев номидаги ёш томошабинлар театри санъаткорлари сайилда ранго-ранг томошалар кўрсатишди.

И. ТОШЕВ.

• Иқтисодиёт чорраҳаларида

НИШОНЛИК ТАДБИРКОРЛАР

Иқтисодиётимизнинг бозор шароитига ўтаётганлиги нишонликлар турмуш тарзида ҳам ўзининг акс-садосини кўрсатди. Ниҳоят улар фақат пахта, сабзавот, полиз, чорвачилик маҳсулотлари етиштириш билангина яшаб бўлмаслигини англаб етдилар. Буни савдо дўконларнинг кундан-кунга бўшаб, аҳоли эҳтиёж моллари тансиқлиги ҳам кўрсатиб турипти. Улар халқ эҳтиёжи учун зарур бўлган моллар ишлаб чиқариш, шу йўл билан аҳолининг талаб ва эҳтиёжини қондириш, ишсизларни иш билан таъминлаш йўлларини излай бошладилар.

Толлимаржон шаҳрида чўлни ўзлаштиришга йўналтирилган «Каршистрой» бошқармасининг қатор ремонт — ишлаб чиқариш корхоналари бор эди. Даштни ўзлаштириш ишларининг дастлабки босқичи ниҳоясига етказилганлиги учун шаҳар аҳолисининг анчагина қисми ишсиз қолди. Халқ депутатлари район кенгаши бир группа мутахассисларга бўшаб қолган биноларда халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқарадиган кичик корхоналар очиш, ишсизларни иш билан таъминлаш масалаларини ўрганишни таклиф этди.

Бу таклиф тезда натижасини берди. «Каршистрой» бошқармасининг Толлимаржондаги марказий ремонт устахонасига тегишли, айни пайтда бўшаб қолган биносида Ангрен мебель фабрикасининг филиалини очиш мумкин бўлди. Бу ерга турли дастгоҳлар, мебелбоп хом ашёлар келтирилди. Шу кунларда фабрика филиалида 51 киши меҳнат қилмоқда. Қисқа вақтда етти турдаги мебель ишлаб чиқариш йўлга қўйилди. Мебелсозлар болалар боғчалари учун стол-стуллар, шкафлар, мактабларга парта ва бошқа буюмлар етказиб беришни ўзлаштириб олдилар. Улар йил охиригача буюртмачиларга 500 минг сўмлик маҳсулот етказиб беришмоқчи. Фабрика филиалини келажакда алоҳида, мустақил корхонага айлантириш бобида изланишлар давом этаяпти.

«Кашкадарьяагрострой» қурилиш трестининг Нишондаги механизациялашган кўчма колоннаси тадбиркорлари Франгистоннинг «Раффин» фирмаси билан алоқа боғлаб, кўчма ғишт ишлаб чиқарадиган завод олишга муваффақ бўлдилар. Бу заводни зарур жойга осонгина кўчириб ўтказиш мумкин. Завод йилига 15 миллион дона ғишт ишлаб чиқариш қувватига эга.

Нишон пахта тозалаш заводининг директори Исмоил Абдураҳмонов фақат иқтидорли мутахассисгина эмас балки, ишбилармон раҳбар эканлигини ҳам кўрсатди. Хорижий мамлакатларга пахта толаси етказиб беришдан тушаётган валютанинг бир қисмини район марказий касалхонаси учун бир неча мураккаб тиббиёт асбоб-ускуналари сотиб олишга сарфлади.

Кейинчалик пахта тозалаш заводи учун талай механизмлар, замонавий техника воситалари олишга муваффақ бўлди. Бу билан ишлаб чиқарилаётган маҳсулотларнинг сифатлилиги ошди, беҳуда чиқитларнинг олди олинди. Ўнлаб автобуслар, юк машиналари харид қилиниб, зарур ташкилотларга берилди.

Районда ҳақиқий тадбиркорлик ишлари ўтган йили маҳаллий саноат комбинати ташкил этилганидан сўнг бошланди. Корхонага ҳаракатчан муҳандис Асқарали Бегматов директор этиб тайинланди. Янги корхонанинг ёш директори юқори ташкилотлар олдига халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқаришнинг режали дастурини тақдим этди.

Улар дастлаб бир неча жойда бичиш-тикиш цехлари очиш билан иш бошлаган бўлишса, бугунги кунда маҳаллий хом ашё эвазига бир қанча йирик корхоналар ташкил этиш арафасида туришибди.

А. Бегматовнинг елиб-югуриши натижасида олдинги йили икки жойда мева ва сабзавотлардан консерва тайёрлайдиган ва бир жойда мева қуритадиган цехлар ташкил этилган эди. Бу цехларда қарийб 300 минг сўмлик мевалар консерваланди, 6 тонна майиз тайёрланди. Корхона раҳбарлари маҳсулотларни турли асбоб-ускуналарга, хом ашёга алмаштириш ҳаракатида эди. Оренбург шаҳридан ана шундай харидор топилди. Консерва ва майизнинг бир қисми тикув машиналарига алмаштирилди, турли хил материаллар олинди. Маҳсулотнинг қолгани эса Красноярск ўлкасига ёғочга айирибошлаш учун жўнатилди.

Оренбург вилоятининг Гай шаҳридаги ўйинчоқлар фабрикаси билан ҳам шартнома тузилди. Шартномага кўра ўйинчоқлар фабрикаси мутахассислари нишонлик қизларни ўйинчоқ ишлаб чиқаришга ўргатишлари лозим эди. Узоқ Гай шаҳридан мутахассислар келишиб, бир неча муддат маҳаллий қизларни ўйинчоқ тикиш санъатига ўргатишди. Айни пайтда комбинатнинг ўйинчоқ цехида 11 қиз беш турдаги турли харидорбоп ўйинчоқлар тайёрламоқдалар. Ўйинчоқлар асосан, турли рангдаги бахмал ва бошқа матолардан тикилмоқда. Бу ерда ишлаб чиқарилаётган ўйинчоқлар дўконларда сотилаётганидан анча арзон ва сифатли. Нишонлик маҳаллий саноат ходимлари Нишон район матлубот жамияти дўконларига, вилоят марказидаги — Қарши шаҳридаги «Болалар дунёси» магазинига 300 минг сўмлик турли ўйинчоқлар етказиб беришди.

Саноат комбинати жонкуярлари икки жойда зиғир мойи тайёрлайдиган жувозхона, нонвойхона ишини жонлантириб юборишди. Айни кунларда комбинатнинг 17 жойда халқ истеъмоли учун зарур буюмлар ишлаб чиқарадиган цехлари ишлаб турибди. Бу корхоналар ишини ташкил этишда ўйинчоқлар ишлаб чиқаришдан тушган маблағлар асқотмоқда.

Нишон шаҳрида маҳаллий саноат корхонасининг ўз магазини бўлиб, унинг цехларида ишлаб чиқарилган 40 турдаги буюмлар шу дўконларда сотилмоқда. Комбинат ходимлари шу йилнинг биринчи ярим йилида қарийб 600 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариб, режани ошириб адо этдилар. Улар бу билан чекланиб қолаётганлари йўқ. Ишлаб чиқаришни кенгайтириб, маҳаллий хом ашёни қайта ишлайдиган корхоналар очиш тараддудини кўрмоқдалар. Ана шундай изланишлар терини қайта ишлаш ва пўстин ишлаб чиқариш корхонасини ташкил этиш ғоясини келтириб чиқарди. Бу ўринда ҳам оренбурглик ҳамкасблари ёрдамга келишди. Аҳдлашувга кўра Нишонда Оренбург шаҳридаги мўйнани қайта ишлаш ва тикувчилик фабрикасининг қўшма корхонаси ташкил этиладиган бўлди. Ҳозирданоқ бўлажак корхонанинг дастлабки ускуналари келтирилмоқда, қурилиш учун ер майдони ажратилди.

Айни шу мақсадда бир миллион сўмлик қурилиш-монтаж ишлари бажарилади. Завод ишга тушгач, 190 киши меҳнат қилиб, йилига 600 минг дона тери қайта ишланади, қарийб бир миллион сўмлик пўстин тикилиб, буюртмачиларга жўнатилади. Эрта-индин атлас тўқиладиган цех ишга тушади. Комбинат ҳовлисига бир йўла тўртта атлас тўқийдиган дастгоҳлар келтирилди.

Ҳозир маҳаллий саноат корхонасининг икки жойда гилам тўқиш цехи ишлаб турибди. Улар гилам тўқишни саноат усулида ташкил этиш орзусида Хива гилам фабрикаси маъмуриятига мурожаат қилган эдилар. Хивалик чеварлар бунга рози бўлишди. Эндиликда Нишонда Хива гилам тўқиш фабрикаси билан ҳамкорликда корхона ишга тушади.

Район тайёрлов идораси ҳузурида мева ва сабзавотларни қайта ишлайдиган цех қурилиши ниҳоясига етай деб қолди. Қайта ишлаш корхоналарини ишга тушириш билан ҳам бу соҳадаги муаммоларни ҳал этиш қийин, албатта. Шунинг учун Нишон шаҳрида давлат йўли билан йирик консерва заводи қурилиши бошлаб юборилди. Унга ёнма-ён сут маҳсулотлари ишлаб чиқарадиган комбинат қад ростламоқда. Нишон пахта тозалаш заводи қошида тўқимачилик ва тикувчилик фабрикалари қуриш режалаштирилаётир. Бу корхоналар фойдаланишга топширилгач, йилига 200 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилади. 10 минг киши иш жойлари билан таъминланадилар. Қарши даштида ишлаб чиқариш кучларини ривожлантириш уфқлари кенг очилади.

— Нишон пахтаси мамлакатимиздаги қатор саноат марказларидан ташқари, ўнлаб ривожланган мамлакатларга жўнатилмоқда, — дейди, район кенгаши раиси Ҳайитмурод Фармонов. —Хорижга тола сотишдан катта фойда олаётирмиз. Бундан икки йилча муқаддам ана шу фойданинг бир қисми чет эл валютаси ҳисобида берилаётган эди. Бунга кўплаб механизмлар, дастгоҳлар, транспорт воситалари, тиббиёт ускуналари олдик. Кейинчалик тола сотишдан бизга тегиши лозим бўлган валютанинг катта қисмига марказ эгалик қилиб олди. Бир қисми эса тўғридан-тўғри республика «Узглавлечснабсбыт» идораси ҳисобига ўтказиб юборилди.

Бозор иқтисодиётига ўтиш муносабати билан республиканинг ҳар бир вилояти ишлаб чиқариш кучларини кенгайтиришга йўналтирилди, иқтисодий мустақиллик берилди. Лекин бу мустақиллик амалда бўлмаётир. Четга маҳсулот сотишдан келадиган фойда Марказда қолиб кетса, ундан бизга қандай манфаат бўлиши мумкин. Бизга ўз меҳнатимиз эвазига бериладиган валюта зарур. Валюта ҳисобига чет элдан замонавий корхоналар учун ашёлар, ускуналар оламиз ва ана шу йўл билан саноатни ривожлантириш йўлини тутамиз, кичик корхоналар ташкил этамиз, аҳолини иш билан таъминлаймиз. Бунинг учун имкониятларимиз етарли, ишчи кучлари бор. Фақат эндиги масала ўз ҳақимизга ўзимиз эгалик қилишимизда қолди.

П. ГАДОЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

ҚИРҒИЗИСТОН ХАБАРЛАРИ

ЎШДА ФАРАНГ ШИФОХОНАСИ

ТАНИҚЛИ қирғиз кинорежиссёри Бўлўт Шамшиев бошлиқ «Салом-алик» кино фирмасининг таклифига биноан бир тўп фаранг ишбилармонлари яқинда Бишкекка ташриф буюришди. Халқ депутатлари вилоят кенгашида бўлиб ўтган учрашувда Франгистон делегацияси раҳбари, Париждаги меъморчилик фирмасининг президенти Поль Фелюза Ўш шаҳрида замонавий шифохона биносини қуриб беришни ваъда қилди. Уни қуриб битказиш учун узоқ муддатли қарз сифатида маблағ бериб туради.

ЎЗИМИЗДАН ОРТГАНИ ХОРИЖГА

ИТТИФОҚ электр саноатининг йирик корхоналаридан бўлган Жалолободдаги «Нур» заводида йилига 5 миллион сўмлик турли халқ истеъмол моллари ишлаб чиқарилади. «Нур» маркали рангли мусиқа асбоблари, эркакларнинг электрон қўл соатлари, икки дастурли мўъжаз «Наристе» приёмниклари, қандил ва бошқа маҳсулотлар айниқса харидоргир.

Ҳозир Чотқол райони ҳудудидаги Шокафтар қишлоғи, Новқат райони маркази, Сузоқ районининг «Жийда» давлат хўжалиги ва Барри қишлоғида заводнинг филиаллари ишлаб турибди. Бу қўшимча 5 минг кишини иш билан таъминлашга ёрдам берди.

«Нур» маҳсулотлари иттифоқимиз жумҳуриятларидан ташқари 21 хорижий давлатга ҳам жўнатилади.

БИР-БИРЛАРИНИ ТАЪМИНЛАШАДИ

БИШКЕКДАГИ «Илбирс» саноат-савдо трикотаж ишлаб чиқариш бирлашмаси Тошкент, Андижон, Фарғона шаҳарлари билан ҳамкорлик қилиб келади. Бишкеклик тўқувчилар Фарғона кимё толалари заводидан ацетат калавалари, ёғ-мой комбинатидан глицерин олсалар, эвазига Андижон трикотаж фабрикасига сунъий газмоллар юборишади, андижонликлар эса тошкентликлардан ип олишади.

МУОЛАЖА — ПУДРАТ УСУЛИДА

АРАВОН районида «Қишлоқ тиббиёт муассасаларининг янги хўжалик механизми шароитидаги фаолияти» мавзуида жумҳуриятлараро кенгаш ўтказилди.

Кенгашда Ўш вилояти, Ўзбекистон жумҳуриятининг Марҳамат райони соғлиқни сақлаш идоралари раҳбар ва мутахассислари иштирок этишди. Йиғилишда қишлоқ табибларининг келажакдаги режалари, улар ишини бригада пудрати асосида ташкил этишнинг афзалликлари ҳақида сўз борди. Семинар қатнашчиларига тиббиёт соҳасига оид кинофильмлар намойиш этилди, Шунингдек, улар ҳар иккала районнинг шифохона ва поликлиникалари, фельдшерлик-доялик пунктларида бўлишиб, тажриба алмашдилар.

ХАЛҚАРО ГЕОЛОГИЯ МАКТАБИ

Жанубий Қирғизистон геология экспедицияси базасида жаҳон геологларининг халқаро анжумани бўлиб ўтди. Унда дунёнинг 37 давлатидан, жумладан, АҚШ, Австралия, Франгистон, Хитой, Олмония миллий фанлар академиялари, илмий-тадқиқот институтлари, дорилфунунларидан келган машҳур олимлар иштирок этишди. Геологлар Фрунзе райони ҳудудида, Шоҳимардонсой этаклари, Олой ва Туркистон тоғ тизмаларида иш олиб боришиб, маъзлар тинглашди, амалий машғулотлар ўтказишди.

Олимлар келажакда Фрунзе районида доимий фаолият кўрсатувчи халқаро геология мактаби очишга қарор қилдилар.

Р. КАРИМОВ.

ТАЪСИС ЙИҒИЛИШЛАРИ

Маълумки, республика колхозлари, совхозлари, деҳқончилик-саноат комплекси корхоналари ва ташкилотларини ҳамда шахсий ёрдамчи хўжаликлар эгалари уюшмаларининг моддий-техникавий ва муҳандислик таъминотини тубдан яхшилаш, бозор иқтисодиётига ўтиш даври шароитида хўжалик алоқаларини ривожлантириш мақсадида Президентимиз фармонига биноан Ўзбекистон республикаси деҳқончилик-саноат комплексини моддий-техникавий таъминлаш ва техникани ремонт қилиш давлат-кооператив комитети тузилган эди.

Янги идора фаолияти айчиларнинг якка ва жамоа аъзолиги, кооператив, давлат, қўшма, ижарачи, хусусий ва жамоа ташкилотлари, корхоналари ҳамда деҳқончилик-саноат комплексида якка тартибда ишлаб чиқариш фаолияти билан шуғулланувчи шахсларнинг ихтиёрий иштироки қоидалари асосида амалга оширилади, деб белгиланган.

Ўтган шанба куни Тошкентда Ўзбекистон республикаси деҳқончилик-саноат комплексини моддий-техникавий таъминлаш ва техникани ремонт қилиш давлат-кооператив комитети ваколатли вакилларининг таъсис мажлиси бўлиб ўтди.

Мажлисда давлат-кооператив комитети бўлинмалари жамоа хўжаликлари ва давлат хўжаликларига техника хизмати кўрсатиш, янги қишлоқ хўжалик техникасини жорий этиш бўйича маълум ишлар амалга оширилгани таъкидланди. Моддий-техника таъминоти такомиллаштирилмоқда. Тижорат — ахборот маркази барпо этилди. Комитет жумҳурият универсаль товар биржасининг қатнашчисидир. У ўзига қарашли «Агроброкерсервис» брокер идорасини ташкил этди.

Таъсис мажлисида комитет фаолиятидаги камчиликлар ҳам тилга олинди. Чунончи, корхоналар имкониятлари ишга тўла солинмаётир. Ремонт корхоналарининг фонд самарадорлиги 1985 йилга нисбатан 16 фоиз пасайиб кетди, ишлаб чиқариш унумдорлиги 2,7 фоиз қисқарди. Ихтисослашган ремонт корхоналари қувватидан 87 фоиз фойдаланилмоқда. Жами устахоналарнинг олтидан бир қисми 50—70 фоиз атрофида иш билан таъминланган. Айрим районларнинг техника ремонти ва таъминоти уюшмалари ишлаб чиқариш, техника хизмати бўйича ўзларининг бевосита вазифаларини бажармаяптилар, фақат таъминот фаолияти билан шуғулланмоқдалар.

Таъсис мажлиси давлат-кооператив комитети фаолиятининг асосий йўналишларини белгилади ва унинг Низомини тасдиқлади. Дала ишларига қишлоқ хўжалиги техникасини тайёрлаш даражасини ошириш, уларнинг хизмат муддатини узайтириш, ремонт ва хизмат ҳақини арзонлаштириш, машина ва механизмларнинг бенуқсон ишлашини таъминлаш, фан ва илғор тажриба ютуқларини кенг жорий этиш янги ташкилотнинг асосий вазифалари деб белгиланди.

Ўзбекистон республикаси деҳқончилик-саноат комплексини моддий-техникавий таъминлаш ва техника тузатиш давлат-кооператив комитети раҳбар органлари сайланди. Р. Ҳусанов унинг раиси этиб сайланди.

Таъсис мажлисида республика Вазирлар маҳкамаси раисининг биринчи ўринбосари И. Ҳ. Жўрабеков қатнашди.

Н. ШАКАРОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

* * *

Ўзбекистон Қишлоқ хўжалиги вазирлиги ҳузурида жамоа хўжаликларидаги қурилиш жумҳурият давлат-кооператив бирлашмаси — «Узколхозстрой» мустақил ҳуқуқий мақомга эга бўлди. Бирлашманинг Тошкентда бўлиб ўтган таъсис йиғилишида шу ҳақда маълум қилинди.

Бир вақтлар қудратли пудрат ташкилоти бўлган ушбу қурилиш ташкилоти беш йил олдин «Узагрострой» бирлашмаси таркибига киритилган эди. Натижада техника-ишлаб чиқариш базаси, малакали мутахассислар, жумҳурият жамоа хўжаликларини обод қилиш хусусида тўпланган тажрибанинг анчасидан маҳрум бўлинди. Йиғилиш қатнашчилари таъкидлаганларидек, эндиликда «Узколхозстрой» бирлашмасининг олдинги шон-шуҳратини тиклаш, бунинг учун меҳнатни ташкил этиш ва қурилиш ишлаб чиқаришининг самарали усулларидан, фан ва техника ютуқларидан фойдаланиш зарур бўлади, жумладан, бригада пудратини мумкин қадар тез жорий этиш кўзда тутилган, деҳқонларга пулли хизмат кўрсатишни, майда фермер хўжаликларини, ёрдамчи биноларни қуриб беришгача анча кенгайтириш режалаштирилган. Шу билан бир вақтда қишлоқда турли ишлаб чиқариш ва ижтимоий-маиший иншоотлар қуриш бирлашма ишининг энг муҳим йўналиши бўлиб қолаверади.

Йиғилишда бирлашманинг ички тузилиши тасдиқланди, унинг устави қабул қилинди, раҳбар органлари сайланди. В. Ш. Камолов бирлашма бошқарувининг раиси этиб сайланди.

«Узсельхозснабремонт» комитети ва «Узколхозстрой» бирлашмаси таъсис йиғилиши қатнашчилари ҳузурида республика Вазирлар маҳкамаси раисининг биринчи ўринбосари И. Ҳ. Жўрабеков нутқ сўзлади.

(ЎзТАГ).

• Муносабат

КАФОЛАТ БЎЛСА...

— «Халқ сўзи» борми? «Ёш ленинчи»-чи?
— «Аргументи и факти» келганми?
— «Ишонч» қани?
— «Ўзбекистон адабиёти ва санъати» бугун келибди-да.
— Эй, бу «Ўзбекистон овози»нинг шанба кунги сони-ку?!
— «Муштум» қани?
— «Фан ва турмуш»-чи?

— Ҳой биродарлар, борини бераяпман ахир. Газет заводим йўқ. «Ишонч»ни эртага оласиз, «Муштум» йўқ. «Фан ва турмуш»ни келса бераман.

Ҳар куни шу ёки шунга ўхшаш аҳвол. Мен ишлаётган участкада 450 хонадон бор. Шуларнинг ҳозирча 81 таси обуначи, холос. Сабаби... юқоридаги гап.

Келгуси йилда кундалик рўзнома ва ойномаларни ўз вақтида етказиб беришга кафолат бўлса, участкамиздагиларнинг 90 фоизи обуначи бўлишига шубҳа йўқ. Фақат «Союзпечать» агентлиги ҳалол ишлашга ўтса бас.

Камол РАҲМОНОВ,
Самарқанд район, «Ўзбекистон» жамоа хўжалиги почтальони.

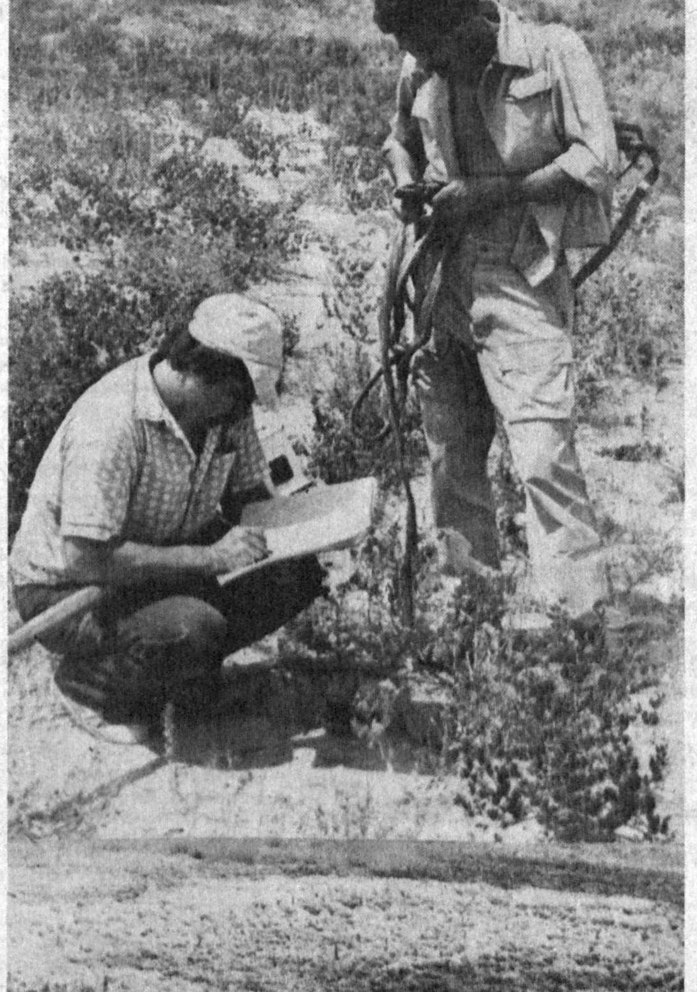

Диққат: Орол муаммоси

Орол денгизи табиати ва иқлимини ўргатувчи комплекс экспедиция мутахассислари Амударё бўйлари ва жанубий Оролбўйидан ёзги тадқиқотларини якунлаб яқинда базага қайтишди. Экспедиция Орол денгизининг қуриган, атроф-муҳит табиати ва иқлими тез-тез ўзгариб турадиган районида иш олиб борди.

УМИД ҚИЛСА БЎЛАДИМИ?

— Экспедициямиз 1989 йилнинг апрель ойида В. А. Бугаев номли Ўрта Осиё гидрометеорология илмий тадқиқот институти қошида ташкил топган бўлиб, мамлакатимиздаги Орол муаммоси билан шуғулланувчи давлат метеорология тизимидаги етти илмий марказдан биридир, — дейди илмий ходим Николай Евгеньевич Горелкин. — Экспедициямиз таркибида гидрологлар, метеорологлар, гидрокимёгарлар, океанологлар каби ўнга яқин мутахассис ишлади. Ходимларимиз табиий шароит ниҳоят оғир бўлишига қарамай, йил давомида Орол атрофида юз бераётган жараёнларни кузатишди. Ёз пайтлари бу жойларда симоб устуни ҳатто соя жойда 40 даражагача кўтарилади. Тупроқ эса қуёш нурида 60—70 даражагача қизийди. Қишда кучли изғирин ва 20—30 даража совуқ бўлади. Йўлнинг йўқлиги, ичимлик сувининг етишмаслиги, қонни сўриб олувчи ҳар хил ҳашаротлар тўлиб-тошиб ётгани ҳам тадқиқотчилар учун озмунча қийинчиликлар туғдирмади.

Вертолёт — экспедициянинг асосий транспорт туридир. Унинг ёрдамида қуруқлик ва сув юзаси зудлик билан суратга олинди, сувнинг минераллашувини аниқлаш учун энг юқори частотада радио ёзув амалга оширилди, жуда катта майдондан сув ва тупроқ намуналари олинди. Фақат ёз ойлари давомида Оролбўйининг минглаб квадрат километри тадқиқ қилиниб, 44 нуқтадан лаборатория текшируви учун намуналар олинди.

Экспедиция аъзолари Амударё ўзанида ва Орол денгизида сув ҳамда туз миқдори қанчалигини аниқлашяпти, шунингдек, жанубий Орол бўйи туз кўчишининг муаммолари билан ҳам шуғулланишаяпти. Оролга қуйилаётган сув оқими мунтазам назорат қилинмоқда. Амударёдан рухсатсиз равишда олинаётган сувни ҳисоблаш ва бу сувларни кўлга қайта қуйиш ташкил қилинади. Сувнинг буғланиш жараёни ҳам тадқиқот қилинаётир. Гидрокимёвий ва гидробиологик тадқиқот орқали сувнинг турли хил минераллар ва металлар билан булғанишини ўрганиш алоҳида аҳамият касб этмоқда.

— Тадқиқотдан асосий мақсад, — дейди Ўрта Осиё гидрометеорология илмий-тадқиқот институтининг директори Николай Николаевич Ксарин, — Оролга қуйилаётган дарё ва зовур сизма сувларини ҳисобга олиш, уларнинг сифатини аниқлаш, ифлослантирувчи моддаларга таъриф бериш, Амударё ўзани тупроғи ва бу ердаги биоорганизмларни текшириш ҳамда уларнинг гидрографик тасвирига аниқлик киритишдир.

Инсоннинг хўжалик фаолияти ўзан гидрограциясига катта таъсир кўрсатмоқда. Агар илгарилари дарё ўз оқими билан ўзанини белгилаган бўлса, сув омборлари ва тўғонлар барпо этилгач, кичик-кичик сув ҳавзаларини боғлаб турувчи оқимчалар кейинчалик пайдо бўлди. Натижада табиий манзара таниб бўлмас даражада ўзгарди. Хариташунослар бу ҳудуднинг харитасига ўзгартишлар киритишга улгуришмаяпти. У ўз қиёфасини жуда тез ўзгартириб турибди.

Кейинги йилларда Амударё суви денгизгача етиб бормаётганди. Унинг ўзани қуриганди. 1990 йилнинг августидан бошлаб Жайҳун суви янги пайдо бўлган етти ўзандан Оролга қуйилаяпти. Бу жараёнларни кузатиб бориш осон эмаслиги туфайли гидрологлар вертолетлар ёрдамида ўша ернинг ўзига қўниб текшириш олиб боришяпти.

Қуриб қолган денгиз остининг аҳволи қандай? Бу савол билан институт гидрология кафедрасининг 1-тоифадаги муҳандиси Тимофей Вадимович Кудишкинга мурожаат қилдик:

— Экспедиция давомида тўрт минг квадрат километрдаги ҳудуд, зовурлардан сув тушадиган 12 йирик кўл тадқиқ қилинди. Қуриб қолган денгиз тубида ранг-баранг манзара пайдо бўлган: илгариги Жалтирбас бўғози ўрнида қум барханлари пайдо бўлган, ҳатто қумлар кўчкисини тўсиб қолувчи ўсимликлар униб чиққан. Амударё ўзанида умумий майдони 1700 квадрат километр бўлган жойларда янги кўллар пайдо бўлмоқда, эскилари қайта кўз очмоқда. Бу — қадимги Атпетки архипелаги, Рыбацкий ва Мўйноқ бўғозларидадир. Кўлда сувнинг пайдо бўлиши, туз бўронларидан сақлайди, ўт-ўланлар ва қамишлар ўсиб чиққан жойлар эса ҳайвонот дунёси учун озуқа бўлади.

СУРАТЛАРДА: экспедиция ҳаётидан лавҳалар.

С. ВЕЛИЧКИН олган суратлар.
(ЎзТАГ).

МУШТАРАКЛИК ЗАРУР

Халқимизнинг асрий орзуси ушалди. Ҳуррият байроғи шаҳар, қишлоқларимиз узра ҳилпирамоқда. Озодлик нашидаси ила ҳамюртларимизнинг кўнгиллари шод. Аммо бугунги ночор хўжалигимизнинг аҳволи, аҳоли турмуш даражасининг кўпгина жумҳуриятларга нисбатан сезиларли даражада пастлиги, минг йиллик маданий меросимизнинг писанд қилинмай келинганлиги шуни кўрсатаяптики, Ўзбекистон социализмнинг Шарқдаги машъали деб бизни алдаб, аллалаб келган эканлар.

Марҳум Шароф Рашидов Тошкентда метрополитен қуриш масаласини марказ олдига қўйганларида, Иттифоқ режа қўмитаси раҳбарларидан бири «Қишлоққа метрони ким қўйибди?» деган экан. Начора, ижтимоий қарашлару муносабатлар ана шундай эди. Каттароқ маблағ олишни қўяверинг, ҳатто тузукроқ иморат қурмоқчи, чет элдан янги техника ёки технологияни сотиб олмоқчи бўлсак ҳам марказнинг рухсатини олишимиз зарур эди.

Давлат матбуот қўмитасидаги машмашалар ҳамон ёдимда... Ғарбий Германияда ишлаб чиқарилаётган «Колбук» номли китоб линиясини сотиб олмоқчи бўлдик. Худди шундай ускуналарни марказдаги корхоналарда ўрнатиб улгурган Иттифоқ нашриёт ишлари Давлат қўмитасидан бизга валюта йўқ, деб айтишди. Сўнг жумҳуриятимиз ҳукуматидан зарурий валюта (300 минг)ни олдик, бироқ шундан кейин ҳам иттифоқдаги тўраларга автоматнинг зарурлигини бир ҳафта уқтиришга тўғри келди. Ниҳоят, бизга СССР Вазирлар Кенгаши раисининг муовини Архипов имзоси қўйилган ижозат қоғозини беришди. Лекин Архипов ишдан кетдию, расмий қоғоз ҳам ўз кучини йўқотди. Ҳозир ўша воқеаларни хотирлаганда: улар Ўзбекистонни хом ашё етказиб берувчи ўлка, демак мустамлака санашгандир, деган фикрга бораман.

Чунки пахта якказироатчилиги ўлкамизни бошқа жумҳуриятларнинг ғалла, қанд ва гўшт-сут маҳсулотларига муҳтож иқтисодий қарам қилиб қўйганлиги ҳеч биримизга сир эмас. Шу ҳудудда ўрнашиб, ер-сувимиз, табиий бойликларимиздан фойдаланиб, тағин атроф-муҳитни ифлос қилаётган. Иттифоқ корхоналарининг «эркатой»лиги тўғрисида гапирмасам ҳам бўлар... Бундай «ажойиб» сиёсатнинг самараси айниқса, ҳозирги танглик пайтида яққол сезилаяпти.

Мамлакатдаги иқтисодий алоқалар бузилди. Бирлашма ва корхоналар (жумҳурият ва вилоятлар) шартномалар асосида хом ашё, тайёр маҳсулот, асбоб-ускуна ва машиналар етказиб бериш тўғрисидаги келишувларни ўзбошимчалик билан бузмоқдалар. Ишлаб чиқариш мароми, тақсимот қоидалари издан чиққанлиги натижасида дўконлар ҳам, омборлар ҳам бўм-бўш.

Очиғи, 19-21 август кунлари рўй берган давлат тўнтариши ва унинг бостирилиши аҳволни тағин ҳам оғирлаштирди. Чунки аянчли аҳволга тушиб қолган Иттифоқимиз, марказий ҳокимият жиловни қўлдан узил-кесил бериб қўйди. Фитнани барбод қилдирган ғолиблар — Россия раҳбарлари очиқдан-очиқ ҳокимиятни ўз қўлларига ола бошладилар. Яна катта оғалик сиёсатига қайтиш хавфи пайдо бўлди.

Хуллас тараққиётнинг ҳозирги босқичи, мавжуд сиёсий вазият собиқ совет жумҳуриятларининг давлат мустақиллигини эълон қилиши учун тегишли имкониятлар яратиб берди. Ўзбекистон бу соҳада биринчи муҳим қадамни қўйди ва ҳеч қачон орқага қайтиши мумкин эмас.

Қўллари қадоқ, пешонаси очиқ халқимизнинг кўкрагига озодлик шабадаси тегди. Ҳамманинг юзида табассум, кўзларида ғурур, сўзларида мисли кўрилмаган кўтаринкилик.

Ҳа, мустақиллик эълон қилиниши халқимиз тарихида буюк сиёсий воқеа ва у билан қанчалик фахрлансак, мағрурлансак арзийди. Аммо бу шу йўлдаги дастлабки қадам эканлигини яхши тушуниб олишимиз керак. Олдинда бизни жуда кўп қийинчиликлар кутаётганлигини унутишга ҳаққимиз йўқ. Етмиш йилдан узоқроқ муддатда қўл-оёқларимизни боғлаб келган занжирларни тамомила парчалаб ташлашимиз лозим. Марказдан ёки бошқа жумҳуриятлардан бўладиган сиёсий тазйиқларга узил-кесил чек қўйиш, ҳар қандай ҳурриятнинг пойдевори бўлган иқтисодий мустақилликни қўлга киритиш шарт.

Мустақил юртимизнинг гуллаб-яшнаши, халқимиз турмуш даражасининг тикланиши — миллий маданиятимизнинг равнақи эндиликда фақат ўзимизга боғлиқ. Еру сув, қазилма ва табиий бойликлардан қанчалик оқилона ва самарали фойдалансак, далада, завод-фабрикада — ҳар бир иш жойида қанчалик унумли меҳнат қилсак, ҳамёнимиз шунчалик тўла, турмушимиз шунча фаровон бўлиши, шубҳасиз. Мамлакатларнинг халқаро мавқеи ҳам бугунги кунда уларнинг ихтиёридаги даҳшатли қурол-яроғлар миқдори билан эмас, балки иқтисодий куч-қудрати билан, фан-техника ютуқларига таянган тараққиёт чўққиларини қанчалик эгаллаганлиги билан ўлчанмоқда. Демак, халқимизнинг тилларда достон бўлган меҳнатсеварлигини фан-техника ютуқлари билан узвий боғлай олсакгина, шу икки омилнинг уйғунлашувига эришсакгина халқ хўжалигимизни ривожланган мамлакатлар иқтисодиёти даражасига кўтаришимиз мумкин бўлади.

Мустақил Ўзбекистон Жумҳуриятининг туғилиши унинг фуқароларига қувонч ва хурсандлик келтириши билан бирга зиммаларига улкан масъулият ҳам юклади. Ҳар биримиз ана шу масъулиятни қанчалик яхшироқ идрок этсак, унга монанд ҳаракат қилсак, жонажон ўлкамизнинг бугуни ва эртаси учун билим, тажриба, куч-ғайратимизни аямасак, Ўзбекистоннинг ҳақиқий мустақиллигига шундагина тезроқ эришилади.

Собир ҚУРБОНОВ,
тарих фанлари номзоди.

МЕҲР-МУРУВВАТ ҚУНДА КЕРАК

ХЎЖАЛИК— ИСТЕЪДОДЛАР МУТАСАДДИСИ

Ленин районидаги Ленин номли жамоа хўжалиги бошқарувининг ташаббусига кўра бу ерда «Истеъдод» деб аталган синфлар очилди. Бу синфлар олий ўқув юртларига кирадиган қобилиятли болаларни қишлоқ мактаблари ўқувчилари орасидан аниқлаши ва уларни махсус тарзда тайёрлаши керак бўлади.

Хўжалик ҳудудида жойлашган умумтаълим мактабларининг ўқувчилари ана шу дарсларга қатнашмоқда. Улар махсус танлов мусобақасида қатнашган эдилар. Болалар курсларда хорижий тиллар ва рус тилини, математика, физика, биология, география фани ва бошқа фанларни чуқуррoқ ўрганиш керак бўлади. У дарсларда қатнашаётган тингловчиларнинг ҳаммаси ва уларнинг ўқитувчиларига жамоа хўжалиги маблағи ҳисобидан уч марта текин овқат берилади ва улар кийим-кечак билан таъминланади.

— Бизнинг бутун умидимиз фарзандларимиздан, — дейди жамоа хўжалиги раиси, республика халқ депутати Йўлдошали Ирисов. — Биз улар тимсолида хўжалигимизга керак бўлган бўлажак мутахассисларнигина эмас, айни вақтда истеъдодли муҳандислар, конструкторлар, бинокорлар, агрономларни кўриб турибмиз.

(ЎзТАГ мухбири).

ТАЪНА ҚИЛИШМАСИН

Мен қишлоқ Советида саркотиб бўлиб ишлайман. Биз янги туғилган гўдаклар учун устига «Туғилиш гувоҳномаси», ёш келин-куёвларга «Никоҳ гувоҳномаси» деб ёзилган ҳужжатни Ўзбекистон герби тасвири билан қачон топширар эканмиз?

1991 йилда туғилган фарзандларимиз 15-20 йилдан кейин бизга таъна қилишмасин. Наҳотки шундай суст ишлаётган бўлсак? Энг аввало ишни мана шундан бошласак мақсадга мувофиқ бўларди.

Олимбой СОБИР ўғли.

• *Санъат гулшани*

«СУЙГАНГА СУЮК ДУНЁ...»

Қўшиқ сеҳрини Чингиз Айтматовдай ёркин тасвирлаб берган қаламкашни ҳали учратганим йўқ.

Қўшиқда илоҳийлик бор, инсон умрининг ботин-ботин қаърларини ёритадиган нур бор, улуғлик, маъюслик бор...

Яхши қўшиқ эшитган одам сокин оқаётган дарё соҳилида хаёлга ғарқ бўлиб ўтирган ҳорғин йўловчининг ҳолатига ўхшайди. У — инсонни турмуш ташвишлари кўмиб юборган беҳоя сарҳадсиз имкон — туйғуларнинг кўзларига нур беради, уни занжир каби эзган «панжа»ларидан озод қилади...

Барибир Чингиз Айтматовдан ошираолмаслигингни ўйлаб, қаламинг таққа тўхтайди.

Яхшиси қўшиқ эшитганинг маъқул.

Кимнидир кўзда ёши,
Кимнидир баланд боши.
Кимгадир йўқдир доимо,
Кимгадир йўқдан ҳам
пайдо.
Дунё... дунё...
Суйганга суюк дунё
Ў-ў-ў дунё...
Мангу барқарор дунё...

Бу қўшиқни шунчаки тинглаб бўлмайди. У сени оғир ўйларга дучор қилади: гоҳ бири кам дунёнинг одоқ топмас саволлари каби руҳингни чил-парчин қилади, гоҳ майин қўллари билан тошга урилавериб ўзи тошга айланган бошингни силайди...

Ҳалим ака табиатан мард йигит. Ўжарлиги назаримда қўшиқларига ҳам кўчгандай: оҳанглари жўмард, интиқом оладигандай.

Уни баъзилар акаси — Шерали Жўраевга «ўхшатишади». Эҳтимол қон бир бўлгани учун овозини қайларидир ўхшар. Лекин бир бутун санъат сифатида у мутлақо ўзига хос: унинг ҳам ўз овози, ўз мухлислари бор...

Агар бир шинаванда сифатида эътибор берилса, кейинги авлод санъаткорлари овозида йиғлоқи оҳанг устун туради. Йўқ, у юрак-юракдан йиғлаётган кишининг йиғиси эмас, аксинча кўзидан ёш чиқмаса ҳам бетиним йиғлаётган ёш боланинг йиғисига ўхшайди. Шеъриятимиз ҳам шундай бўлиб бораяпти. Йўқ, бизга энди ўктам, жўмард овозлар керак, токи у қадди букилавериб «букри» бўлиб қолган қоматларни тик қилсин, ер искаган кўкракларга қайтадан шамол тегсин, очиқ ҳаволардан тўйиб-тўйиб нафас олсин.

Ҳалим ака ўзича шеър ҳам тўқийди: уни куйга солиб айтиб юради.

— Менга Муҳаммад Юсуф, Асқар Маҳкамнинг шеърлари ёқади, — дейди Ҳалим ака. — Бирида ўзбекнинг ўзини кўрсам, иккинчисида унинг тарихи, ўтмишини кўргандай бўламан. Менга иккаласи ҳам керак.

Шунинг учун ҳам у Муҳаммад Юсуфнинг «Ўзбег»ини ўринлатиб айтади.

Унда исён бор, истиқлол учун курашга чорлов бор, имон, халқ бор...

Куй ва сўз оҳангида жим туролмайсиз, руҳингизни ором эмас, исён эгаллайди, ҳали сиз тасаввур қилиб улгурмаган озодлик насимлари ялангтўш кўксингизга урилади, зулмат чоклари ситилади, боқий руҳлар баҳрига шўнғиб кетасиз...

Ҳар қандай қўшиқ ҳам кишида мушоҳада уйғотавермайди. Мушоҳада уйғотдими демак унда нимадир бор. Менингча ҳақиқий қўшиқ шундай бўлиши керак.

Даҳр аро бул не хатоким,
бўлди шамшир толеи,
Қон қусар лекин ҳамон
инсонни инсон ўлдурур.
Тоқ эрур бад нек ила
аммо бадбин бул масал,
Бир замин қозонида
Ҳоқонни ҳоқон ўлдурур...
(Асқар Маҳкам шеъри)

...Тугар-тугамас мушоҳада уйғонади: ҳаётнинг азалий ҳақиқатлари ҳақида фикр юрита бошлайсан. Оҳанг ва овоз сени аллақачон турган нуқтангдан юксакка олиб кетган бўлади: сен энди молу мулк, ҳирсу нафс ҳақида эмас, шу заминнинг «танҳо эгаси» ва Инсон, унинг бахту фожиаси ҳақида ўйлайсан. Зеро, бу аллақачон ҳар қандай одамнинг кундалик эҳтиёжига айланган бўлиши керак эди. Бу қандоқ маънавиятким, орадан саноқсиз йиллар ўтган бўлса ҳам ўз такомилини топмаса, бу қандоқ маънавиятким ҳали ҳам комил қиёфага кирмаган бўлса: инсонни инсон ўлдирса.

Бош эса бебошга ким
сардор эса бесарга ким,
Кўзларинг очким, ўшал
сарбонни карвон ўлдурур...

Бировга «ўйлатадиган» санъат ёқса, иккинчи кишига «кулдирадиган» санъат ёқади, учинчи бир киши эса «ўйлатадиган» санъат тарафдори чиқиб қолар.

Ўйлатадиган санъат — танқис санъат. У фақат ҳақиқий санъаткорларгагина насиб қиладиган санъат.

Санъат ўйлатса, у ўз азалий вазифасини шу тахлит тўла адо этганида эди, эҳтимол биз маънавиятимизнинг ҳозирги даражасидан у қадар нолимаган бўлармидик, юксалармидик...

Ўтган баҳорда Наврўз байрами сабаб, Ҳалим ака халққа акаси билан 4 кун концерт беришди. Шерали Жўраев санъаткор сифатида ортиқча сифатга муҳтож эмас. Ҳалим аканинг концертида ҳам гарчи концерт икки кун давом этган бўлса ҳам ортиқча патта топилмади. Икки кун ҳам «Халқлар дўстлиги» саройи одамлар билан лиқ тўлди. Демак, санъаткор ва унинг санъати яшашга ҳақли.

Исмат ХУДОЁР,
«Халқ сўзи» мухбири.
Е. БОТИР олган сурат.

• *Луқма*

ҚЎЗИҚОРИНЛАР ВА «САНЪАТ АСАРЛАРИ»

Ёмғир ёққандан кейин қўзиқоринлар ўсиб чиқиши ҳаммага аён. Санъат асарлари эса ойлар, йиллар, асрлар мобайнида яратилади ва уларни барча авлодлар асраб-авайлашади, уларга қараб завқланишади, ҳайратланишади. Аммо барча ҳаёт қонунларини четлаб ўтишга ўрганган тоталитар тузумда санъат асарларини яратиш учун қўзиқоринларга ёмғир керак бўлганидек, буйруқнинг ўзи кифоя эди.

Бахтимизга Ўзбекистонимиз истиқлол қуёши томон юз тутди. Кўзларимиз равшан кўра бошлади чоғи, оқ ва қорани ажрата бошладик. Куни кеча Тошкентга ДХҚ биноси олдидаги Дзержинскийга ўрнатилган ҳайкал олинган эди. Унинг ҳеч кимга нафи тегмаганидан шекилли, бу воқеа бировни ҳайратга солмади. Лекин пашшадан фил ясовчилар ҳар доим топилиб турар кан. «Правда Востока» рўзномасининг 14 сентябрдаги сонида Л. Савельевнинг «Железный» Феликс не устоял» мақоласи босилган. Воқеадан муаллифнинг кўнгли тўлмаган кўринади. У «революция рицари»нинг ҳайкали ДХҚ маблағига қурилгани, шунинг учун уни чекистлар ўзларининг олий курслари ҳовлисига ўрнатишса керак, деб ўйлайди. Л. Савельев нима деб ўйласа ўйлайвериши мумкин. Аммо «Санъат асарлари билан уруш» деган иборани қўллаб бекор қилади.

Гап шундаки, 74 йиллик давр мобайнида халқ ўз мозорларидан айрилиб, кимларга сиғиниб келгани маълум. Агар ҳозирда барча ташкилотлар, жамоа хўжаликлари ва мактаблардаги мавжуд ҳайкалларнинг барчасини санъат асари сифатида тан олсак, ҳатто Италиядек мамлакат ҳам санъат бобида бизга етолмаслиги тайин. Аслида-чи? Халқнинг пешона тери билан топилган (миллионлаб сўм) маблағ сарфланиб қурилган улкан ҳайкалларни ҳайкалтарошларнинг худоси Микеланджело кўрганида... йиғлаб юборарди.

Санъат энг аввало гўзалликни, инсоний ҳис туйғулару орзу истакларни намоён этади. Унда маҳорат, бетакрорлик ва беғуборлик мужассам бўлади. Баъзан санъат асарлари кишиларни чуқур мулоҳазаларга, инсонийликни улуғлашга чақиради. Бу ҳамма даврларда, ҳамма юртларда бўлган.

Афсуски, Октябрь революциясининг даҳоси В. И. Ленинга ўрнатилган барча ҳайкаллларни ҳам санъат асари деб атаб бўлмайди. Машҳур рассомларнинг, ҳайкалтарошларнинг бу сиймони бадиий маҳорат билан яратган асарлари бор. Чўлу биёбонларда, тоғу тошларда, чекка қишлоқларда «қўлбола» қилиб ўрнатилган ҳайкаллар ва «плакат»лар эса санъат деган буюк номга эга бўла олмайди.

Иброҳим ЖИЯНОВ.

Муаллиф чизган расм.

Фарғона вилояти Фрунзе районида иқтисодий танглиkка қарамасдан мактабгача тарбия муассасалари қуришга алоҳида эътибор берилмоқда. Яқинда мазкур район марказида 280 ўринли «Орзу» деб номланган шинам болалар боғчаси қуриб фойдаланишга топширилди.

СУРАТДА: шу боғча тарбиячиси Зарифа Турғунова машғулот пайтида.

Т. ҲАМРОҚУЛОВ олган сурат.

ТИЛ ДАРДИГА МАЛҲАМ

(Интермедия)

— Бошлиқ ўзларидами? — дея сўради йигит котибадан.

— Ўзларида, — жавоб қайтарди қиз тирноқ тозалашдан тўхтамай.

— Кирсам майлими?

— Зайнит, бироз кутинг, — деди қарсиллатиб сақич чайнаркан.

— Узоқ қишлоқдан келгандим, тезроқ...

— Понятно, но бироз подождать қиласиз, ярим соат прогулка қилиб келсангиз ҳам бўлади.

Ярим соатдан сўнг келиб юқоридаги жавобларни қайта эшитган киши ғазабланиб деди:

— Нега бирданига шундай демадингиз?

— Настроенингизни портит қилишни истамадим.

Меҳмон яна бир соат айланиб келгандан сўнг сўради:

— Бошлиқ бормилар?

— Йўқлар, — эътиборсизлик билан пичирлади котиба.

— Йўқлар?!

— Ҳа кетдилар.

— Ие, бу қанақаси бўлди?

— Мен ҳам кетаман, — саволга жавоб бермай қайчи ва шишачадаги қизил лакни сумкасига жойлади у.

— Сиз ҳам кетишингиз мумкин.

— Мен? Қаерга?

— Ваше дело қаерга, — девордаги ойнага қараб лабларини қизартирди ва сумкани елкага солиб кетиш тараддудига тушди.

— Ҳали иш вақти тугамай...

— Иш вақтини сиз эмас, молодой человек, начальник уточнит қиладилар.

— Кечгача уларни учрата оламанми?

— Биласизми, бугунги соперниклари мастер спорт экан. Аввалига ничья бўлди. Кейин, подряд «шах», «шах», «шах» деган сўз эшитилиб турди. Патом, эшикдан меҳмон улибка билан чиқди, начальник эса совсем без настроения. Слова даже гапирмадилар. Да, настроениялари портит бўлганди.

— Нима, бошлиқ ҳар куни шундай...

— Ви што, ҳар куни побеждать қилардилар. После, успехни ресторанда отмечать қилардилар. Энди уларни ожидать қилишингиз бесполезно. Бирор ҳафта лечение олишлари турган гап.

— Нималар деяпсиз, фол кўряпсизми?

— Как ви не понимаете. Ман практикамдан гапиряпман.

— У кишини қаердан топсам бўлади? Мен ҳам бир «шахмат ўйнаб» димоғларини «чоғ» қилмоқчи эдим. Шифо топармидилар?...

— Нима, сиз врачми?

— Ҳа-да, ҳакимман. Сизгаям нафим тегармиди?

— Подумаешь, мен абсолютно здоровь.

— Тўғри, соғлигингизга шубҳам йўқ, лекин тилингиз салгина касалланган.

— Хош, қандай таблетка предложить қиласиз?

— «Тилбийчақмицин»идан.

— Вроде новинка.

— Ҳа, тил дардига янги малҳам.

Муҳаммад ҲАКИМ.

• *Ёрдамчи хўжалик*

Адир қўйнида чаман

1988 йилнинг куз фаслида Асака—Нефтепром йўлининг охирида жойлашган адирлар Ленинск шаҳридаги корхона, ташкилотларга ёрдамчи хўжаликлар ташкил этиш учун бўлиб берилди. Шунда темир-бетон буюмлари заводининг жамоасига 4 гектар ер тегди. Корхона маъмурияти, партия ва касаба уюшмаси ташкилотлари билан маслаҳатлашиб, ушбу ерни ободонлаштириш, боғ-роғга айлантириш режасини тузди. Авваллари Ленин ноҳиясидаги жамоа хўжаликларида агроном, бошқарув раиси бўлиб ишлаган Абдувосит Абдураҳмонов ёрдамчи хўжалик агрономи, Мамарозиқ Жумабоев, Мамасодиқ Жўраевлар боғбон, Канибек Эринбетов насосчи-тракторчи этиб тайинланди. Кўп ўтмай Избоскан ноҳиясидаги Мичурин номли давлат хўжалигидан олма, шафтоли, ўрик, узум, ёнғоқ кўчатлари олиб келиниб, адир ён бағирларига экилди.

— 1988 йилнинг ноябрь, декабрь ойлари эди, — деб ҳикоя қила бошлади ёрдамчи хўжалик агрономи А. Абдураҳмонов. — Келтирилган кўчатларни тартиб билан экдик, аммо уларни суғориш масаласи бироз қийинчилик туғдирди. 1989 йил 15 майигача, яъни адирга насослар ёрдамида сув чиқарилгунга қадар кўчатларни машина ёрдамида сув олиб, келиб пақирларда суғордик. Кўп ерга қора қоғоздан ясалган ариқчалар ўрнатишга тўғри келди. Меҳнатимиз зое кетмади. Экилган кўчатларнинг деярли ҳаммаси бехато кўкартириб олинди. Бу йил кўчатлар ҳосилга кирди. 1050 килограмм ўрик, 800 килограмм шафтоли, 600 килограмм узум териб олиб, заводимиз ишчиларига бепул тақсимлаб бердик.

Абдувосит ака асрлар бўйи қақраб ётган адир қўйнида ажойиб боғ яратганидан мамнун. У ён-атрофдаги бошқа корхона, ташкилотларнинг ажратилган ерлардан унумли фойдаланмаётганлиги, айримлари ерга фақат маккажўхори экиш билан чегараланиб қолаётганлиги, мевали боғлар барпо этишга эътибор берилмаётганлиги ҳақида куюниб гапирди.

Чиндан ҳам ушбу боғнинг бир томонида мотор-созлаш заводи, иккинчи томонида автомобиль созлаш заводи, яна бир томонда эса коммунал хўжалик бўлимининг ерлари жойлашган. Уларда мевали кўчатлар экилган бўлса-да, ҳафсаласизлик оқибатида кўкартириб олинмаган. Ёрдамчи хўжалик ерларига маккажўхори, беда экиш билангина кифояланмоқдалар.

— Ҳозир бизнинг боғимизда 800 туп ўрик, 600 туп олма, 1100 туп узум, 100 туп ёнғоқ, 300 туп шафтоли ва бодом бор, — деб сўзини давом эттирди агроном. — Уларни вақтида суғориб мана шу даражага етказишда Мамарозиқ Жумабоев, Мамасодиқ Жўраев, Канибек Эринбетов каби боғбону тракторчиларнинг хизмати каттадир...

Ҳа, ана шу қўли гул, меҳнатсевар кишиларнинг ғайрат-шижоатлари билан адир қўйнида чаман барпо этилди. Энди бу чаманнинг одамларга тегаётган нафи кун сайин ортиб бораверади.

Т. КОМИЛОВ,
Андижон вилояти.

ЭЪЛОН

Халқ табобати асосида эркаклар мижозини тиклаш бўйича маслаҳатлар берилади. Хат, тоза конверт ва 25 сўм пул ўтказилганлиги тўғрисида квитанция қуйидаги манзилгоҳга юборилсин: Тошкент — 178, п/я 3—13 А. Алимовга.

Ўзбекистон Республика Адлия вазирлиги ва Олий Суди жамоалари адлия ва суд органларининг фахрияси, республикада хизмат кўрсатган ҳуқуқшунос

Насиба Раҳматуллаевна РАҲМАТУЛЛАЕВАнинг

вафот этганлиги чуқур қайғу билан билдириб, марҳуманинг оила аъзоларига ва қариндош-уруғларига таъзия изҳор қилади.

Бош муҳаррир вазифасини бажарувчи: Н. С. САЪДУЛЛАЕВ.

Таҳрир ҳайъати: А. А. АБДУЛЛАЕВ, Ф. Й. АБДУРАҲИМОВА, И. Г. ВОЛКОВ, Д. М. ҒУЛОМОВА, С. С. ҒУЛОМОВ, З. И. ЕСЕНБОЕВ, А. И. КОВАЛЕВ (масъул котиб), Л. П. ҚАЮМОВ, Тоҳир МАЛИК, М. МУҲАММАДҚУЛОВА, С. Ф. МУҲИДДИНОВ (масъул котиб), Т. Э. НАЗАРОВ (бош муҳаррир ўринбосари), З. Қ. НОРМУҲАМЕДОВ, Л. Н. ПАК (бош муҳаррир ўринбосари), Т. Р. ПИДАЕВ, М. РЎЗИМАТОВ, О. Р. САИДОВ (бош муҳаррирнинг биринчи ўринбосари), В. Н. СИГЕДИН, Ш. ТЕМУРОВ.

МУАССИС: Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700000, ГСП
Тошкент шаҳри, Ленинград кўчаси, 19-уй
Телефонлар: 32-09-67, 33-07-48. Индекс: 64608. Буюртма № 5837.
118800 нусхада чоп этилади.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Қўмитаси нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри, 700083, Ленинград кўчаси, 32-уй. Босишга топшириш вақти 21.00. Босишга топширилди: 21.00. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12